Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Grundtvig, Nik. Fred. Sev.
Titel | Title:	Idunna : En Nytaarsgave for 1811.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kiøbenhavn : Bonniers Forlag, [1810?]
Fysiske størrelse | Physical extent:	viii, [50], 158 s. :

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

53.- 284.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 53 8°

1 1 53 0 8 05737 3

+ REX

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

N. P. Grönberg.

1851.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

IDUNNA

En

Nytaarsgave

for

1811

af

Nik. Fred. Sev. Grundtvig

Candidat i Theologien

Kiøbenhavn

Trykt paa G. Bonniers Forlag

i flere Bogtrykkerier.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Fortale.

Skønt jeg tør tro, at hvad jeg her fremlægger, paa en vis Maade udgør et Heelt, er det dog egentlig Syner fra forskelligt Fodfæste: Idunnas Æbler og Fortællingen om Tirfing, ere fra et ældre Tidsrum i mit udvortes Liv, det Øvrige betegner en Overgang. Jeg er ingen Fiende af Fortaler og med den Læser, der ei heller er det, vil jeg derfor tale et Par Ord om Bogens Indhold.

Om Skemteversene har jeg ei stort Mere at sige, end jeg vilde ønske, de vare de eneste fra min Haand. Ogsaa jeg har nogle Gange ladet mig forlede til at prøve mit Vid eller Uvid paa bestemte Folk, men an-

grer det virkelig. Jeg kan ikke kalde det Uret, naar Nogen af reen Harme over, hvad Han anseer for stympermæssigt og anmassende, bruger Braadden, der sikkert ogsaa har sin Nytte; ei heller kan jeg beskylde mig for egenlig Uretfærdighed, men jeg maa bekende, at en vis letsindig og forfængelig Klse ogsaa har havt Del i min Adfærd, og uden den vilde jeg have fornærmet mindre, om jeg end havde gjort det Samme i Grunden. Dog gjort Gerning staar ikke til Ændring; at bekende, fortryde, og forbedre sig, er Alt, hvad som er tilovers; hint har jeg gjort, og efter dette stræber jeg. Nu vilde jeg ikke engang skrevet Fortællingen om Idunnas Æbler, hvorfor den ogsaa er og bliver et Brudstykke, men misbillige den kan jeg ikke med Hensyn paa min forrige Standpunkt, og det dog ogsaa ret harmelige baade komiske og mythologiske Uvæ-

sen. Udgivelsen turde heller ikke endnu være ganske overflødig, og i Sitationerne troer jeg nogenlunde at have vist den tilbørlige Skaansel mod de Levende, som jo dog ei kunne gøre ved, at de have taget Feil. Jeg siger: nogenlunde, thi det falder mig nu ind, at der dog baade i Fortællingen og Indledningen ere nogle Steder, jeg ønskede anderledes, og jeg troer derfor, jeg aldrig mere udsætter mig for de mangehaande Fristelser, der møde paa ethvert Feldttog mod litterære Synder.

Kobberne hørte slet ikke til min Plan, men til Forlæggerens. Udtydningerne kunne vel synes Mange ei just at være de nærmeste eller morsomste, men de laa mig saa nær, at jeg umulig kunde give Andre, og om de end alle vare mislykkede, skulde det dog aldrig fortryde mig at have skrevet

dem, thi min Hensigt var den bedste, og er udentvivl umiskendelig.

Fortællingen om Tirfing er borget af den herlige Skjaldesaga om Hervor og Heidrek, som egenlig er en prosaisk Opløsning af en Række Digte, hvoraf nu ei flere ere tilovers, end dem, Sagaen selv har opbevaret. Af dette Slags Sagaer, der med Hensyn paa Oldpoesien ere de mærkeligste, kender jeg kun een til, nemlig Volsungasaga, og da vi i den eddiske Samling har næsten alle de Digte, hvoraf den er en Opløsning, giver dette Leilighed til en Sammenligning, der saare meget tjener til at skærpe Synet for det Særegne i Nordens Oldskrifter, og saaledes især fastsætter Synspunkten for den prosaiske Edda. Jeg har kaldt min Bearbeidelse en Skemtesaga, efter den ældre Be-

tydning af Ordet: Skemt, thi saalænge Andet end det Latterlige kunde fornøie i Almindelighed, bemærkede Skemt al Fornøielse. Jeg vilde ei kalde den ligefrem: Saga, fordi dette Navn ei bør bruges om Andet, end hvad der i sin hele Bredde kan gælde for Fremstilling af virkelige Begivenheder, og jeg troer, at det valgte Navn vilde være passende for alle nordiske Fortællinger, som uden at have Livsaand tilfælleds med Sydens Romaner, dog udgjøre det i Norden tilsvarende Led. Hvad nu Bearbeidelsen selv angaar, da har jeg vel ofte oversat næsten ordret, men ogsaa ofte omsat, lagt til og taget fra, som mig syntes bedst, dog haaber jeg at have bevaret det Særegne uforvansket, og især at have givet en temmelig tro Afbildning af de, i mine Øine saare skjønne, Digte, hvoraf tvende: Hjalmars Dødssang og

Samtalen mellem Hervor og Angantyr vel findes oversatte mellem Sandvigs Sange fra det ældste Tidsrum, men ikke godt trufne. Om Stilen veed jeg næsten ikke, hvad jeg skal sige: at fortælle et gammelt nordisk Sagn i et nymodens Sprog, er at dræbe det, og dog indseer jeg meget vel, at enhver Efterligning af en forgaaet Stil, selv naar den er mest fri, dog maa have noget Mørkt og Tvungent. Det bedste Raad er her upaatvivlelig, at læse Sagnene i deres oprindelige Skikkelse, men da kun Faa kunne følge det, haaber jeg Man vil tage til Takke, med hvad jeg kan byde. Fortællingen var egentlig bestemt til i Samfund med tvende lignende: om Heidrek og Odins Komme til Norden at udgøre et Hefte af mine Optrin af Nordens Kampeliv; men af Disse udkommer neppe flere

fra min Haand end det om Volsunger og Niflunger, som tilfældige Omstændigheder have forsinket, men som hele Sommeren har ligget næsten ganske færdigt til Trykken, og ventelig udkommer i næste Aar. Vil Nogen spørge, hvi jeg saa hurtig forlader det gamle Norden, hvor jeg dog gjorde Anstalter til et saare varigt Ophold, da tilstaar jeg frit, at det hverken er, fordi jeg troer, at Billeder fra Hedenold ere ulystelige, eller fordi jeg erkjender mig, under andre Omstændigheder, udygtig til at give saadanne; men fordi en Kristen i nærværende Tid maa have vigtigere Sysler, end at tolke Syner, som i en saa upoetisk Tid de Fleste maa gabe over, og som ei kunne bidrage synderlig til Sjælens Frelse, der trods al Latter af den nedsjunkne og forvildede Flok, dog stedse maa være

det enkristelig Skribent nærmest har for Øie; thi hvad nytter det et Menneske, om han endog vandt og kunde tilegne sig den ganske Verden, naar han tog Skade paa Sjælen?

Valkendorfs Kollegium
d. 5te Decbr. 1810.

Nytaarsaften.

Dækket tykt og mørkt nedhænger,
Intet Blik det gennemtrænger;
Dog I stirre mod det hen:
I vil ahne, I vil gætte,
Hvad I eder ter forjætte,
Naar det ruller op igjen.

Ahnelser sig let forvirre,
Glemmer ikke, mens I stirre,
At I selv skal spille med!
Kan I sommelig jer rore?
Veed I, hvad I har at gøre?
Kan I agte Tid og Sted?

Hvordan har I hidtil spillet?
Har I tænkt, og har I villet,
Handlet med et stadigt Sind?
Eller stod I dumme, dovne,
Sagde, gjorde I forbovne,
Hvad der netop faldt jer ind?

Hvis Jer Alt er nyt, som kommer,
Er I eders egen Dommer,
I jo selv skal spille med,
Selv I det da og maa vide,
Hvad I, mens de Timer skride,
Gøre vil paa Tid og Sted.

Veed I, hvad I skulde være,
Veed I, hvad I var og ere,
Veed I ogsaa, hvad I vil,
Da kan I det ahne, gætte,
Hvad I Eder for forjætte
Af det nye Skuespil.

De tolv

Maaneder.

Januar.

Det er saa koldt nu i vort Land,
Os varmer ingen Straale,
Vi løbe maa, alt hvad vi kan,
Om Kulden vi skal taale;
Vi har ei Tid at tænke paa,
Hvor snarlig Dagen mon forgaa,
Vi ellers fryse stive;
Da kommer Natten fæl og sort,
Og vi fra Alting vores bort,
Hvad os er kært i Live.
Saa dybt et Svælg er under os,
Det maa vi sagtens vide,
Men synke vi, saa synker hos,
Vor Pigelil ved Side.
Hurtig med den Tanke bort!
Rosen blomstrer kun saa kort,
Rosen maa vi plukke;
Intet Grønt kan Øiet see,
Vi maa løbe, vi maa lee,
Har ei Tid at sukke.
Denne Maaned heder Glug,
Leve hver en Pige smuk!

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Februar.

At være, og ikke at være,
Det siger jo Hamlet, er Tingen.
Den Fraſe giør Digteren Ære,
Men her mellem os er der Ingen,
Hvis Liv jo beviſer det Samme,
Og giør saa den Digter til Skamme;
Thi kun ved Forvandling af Ord,
Til Handling man ret bliver ſtor.
Nu, tumler jer, tumler jer brav!
Thi naar vi da tumle i Grav,
Saa har vi dog levet heroppe,
Ja levet, ſom levende Kroppe.

BIBLIOTHECA REGIA
HAFNIENSIS

Marts.

Hvem tænkte dog paa,
Det saa vilde gaae?
Den Jis var saa fast og saa stærk,
Nei det er ei Menneskeværk.
Saa svigte jo Digterens Ord,
At Lynild kun kommer fra Thor;
Thi nu han os drukner i Vand,
Trods al vor Forstand,
Ved Siden af Træer og Heste.
Den Klippe? nei den er for steil,
At blive ved Jord er det bedste.
En Baad uden Roer eller Seil?
Ja den vil vi sætte os i,
Saa kan vi med Strømmen jo drive,
Og naar saa den Flod er forbi,
Kanske vi dog blive i Live.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

April.

Solen skinner, som den maa,
Hvorfor mon den skinner saa?
Den, som det ei seer og veed,
Er, hvad denne Maaned heed.
Gæslinger skal ud i Parken,
Kornet skal jo groe paa Marken,
Kaal og Gulerod i Haven,
Ellers fik vi Skam i Maven;
Græs maa groe til Smør og Ost,
Gule Blomster dog tillige,
Honning er i nogle slige,
Men de andre? de er til,
De er jo, ifald man vil
Til en lille Urtekost.
Det Naturen eller Gud,
Regned ganske klogtig ud,
Derfor bør vi sige Tak;
Men hvad hielper al den Snak!
See til de fordomte Bier!
Aa, den arme Dreng! det svier.
Hvad skal Bien med den Braad?

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Mai.

O hellige Natur! din Bog
Kan gjøre lykkelig og klog.
O salige Uskyldighed!
At lægge sig som Oxen ned,
Saa mæt og træt af Dagens Møie,
I blode Græs paa Bækkens Rand,
Og speile sig i klare Vand
Med alle Blomster for sit Øie!
Dog hvad er selv en saadan Fryd
Mod den ved Fløitens Tryllelyd,
At sidde med sin Elskerinde,
Og lade hende Krandse binde,
Og tage hende paa sit Skiød,
O, det er jo dog Liv i Død.
Har altid jeg en saadan Pige,
Maa Gud beholde Himmerige.
Man bliver ordenlig andægtig,
Naar man kan leve her saa prægtig.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Juni.

En Have er til Overdaad,
Dertil har Jorden ikke Raad,
Saa sige strænge Moralister.
I Theorien er det sandt,
Men som jeg i saameget sandt,
Det mig til Praxis aldrig frister,
Det falder kun en Muldvarp ind,
Som har et lumpent jordisk Sind,
Hvem ei for Skionhed Sands blev givet,
Som ei forstaaer at nyde Livet.
I Haven vore Roser røde,
Dem plukker man til Piger smaa,
Og siger at man saa vil bløde,
Om ei man deres Gunst kan naae.
Saa skinner Solen paa det Røde,
Saa Kinden faaer et rødligt Skiær,
Saa lader Pigen, som det Røde
Er Blyhed, for man kom for nær.
Saa narrer man hinanden sødt
Med Blod og Rødme rødt for rødt,
Og det er store skionne Løier.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Juli.

Her i Lundens svale Skygge
Er saa underligt at bygge:
Klare Straale, grønne Lind,
Blanke Sø og lune Vind,
Tale under Buen blaa,
Men jeg kan dem ei forstaae.
Hoveder hist pippe frem,
Underligt at see paa dem,
See hvor under falske Bølge
De saa spøgende sig dølge,
Hvad om nu dem Bølgen sveg.
Fisken sig i munter Leg
Valtrer paa den blanke Flade.
Orm! du kryber mig saa tæt,
Du er af min egen Æt,
Med dig vil jeg Fisken made.
Arme Fisk, du er saa glad,
Bider rask den Ormemad,
Veed det ei, du Krogen sluger,
Saa gior vi og saa gior du,
Livet i sig Døden suger.
Lystig, lystig, bid kun du!

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

August.

Kornet har vi, som I see,
Meiet af med skarpe Lee,
Nu er det til vores Nytte,
Nu er det vort eget Bytte;
Thi saalænge det end stod,
Hørte det jo til sin Rod.
Roden har vi ei behov,
Den skal raadne, og vor Plov
Skal den bristig sønderskiære.
Halmen raadner sagtens med,
Kornet raadner paa sit Sted.
Underligt, at saa maa være.
Rod igien vi har behov,
Den ei kommer fra vor Plov.
Dog nu er jo fuld vor Lade,
Nu maa vi og være glade,
Æd og drik min Siæl til Vaar,
Forraad nok du har i Aar.
See den Tøs, hvor stolt hun render,
Prunker med en vissen Krands.
Kom kun hid, du skal i Hænder,
Kom nu til en lystig Dands.
Spiller op I Spillemænd,
Lystig Møe og lystig Svend!
Kornet vi fra Roden skar,
Kornet vi i Laden har.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

September.

Paa de Træer lave, høie,
Frugter groe os til Behag,
Lystelige for vort Øie,
Liflige i Luat og Smag.
Børn og Svage sanke op.
Alle lave Træers Top
For den Stærke maa sig bøie;
Hvo som dristig er i Sind,
Opad Stigens svage Trin
Stræber til de høie Grene,
Medens Frugten liflig sød
Stundom falder ham i Skiød,
Som sig ei mod den bevæger.
Den, som hentes høit i Top,
Den de Svage sanke op,
Den, som Styrken falde bød,
Den, som falder selv i Skiød,
Alle sprang af samme Rod.
Hver en Frugt er lige god.
Somme snakke om et Træ,
Som gav alle Træer Læ,
Og hvis Frugter er saa rare,
Her i Haven er det ei,
Ingen kan en sikker Vei
Til det Træ os aabenbare.
Venner! lad os nyde disse,
De allene er os visse.

BIBLIOTHECA REGIA
HAFNIENSIS

October.

Guder troe vi ikke paa,
Vi kun tro, hvad vi forstaae,
Men da Guder paa vor Klode
Nu engang er blevet Mode,
Kan vi sagtens ogsaa tro,
Notabene kun paa to,
Kun paa ham, som Druesaft
Har til Jordens Glæde skabt
Og paa hende, som til Lyst
Fører Pigen til vort Bryst.
Hold, Zelot nu smuk din Mund
Med at vi skal ligne Gud,
Agte nøie paa hans Bud;
Seer du Glassets rene Bund,
Seer du Pigen i vor Favn,
Veed du vore Guders Navn?
Dem vi lyde, dem vi ligne,
Dem med Jubel vi velsigne.
Skiænker i med bredfuldt Maal,
Det er vore Guders Skaal!

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

November.

Kommer hid, I bistre Svende,
Som os skose for vort Mod,
Seer I, hvor den Hjort kan rende,
Vil I tro, det koster Blod;
Vi for Blod er ikke bange,
Kun for Mennesker som vi.
Hjorten kunde os jo stange,
Naar vort Skud ham gik forbi.
Sagen er kun, at i Feldten,
Jo med Frænder strider Helten
Og udøser Frændeblod,
Det er et barbarisk Mod.
Somme er der vel, som sige,
Vi og her med Frænder krige.
Dog sligt Ordspil, maa I vide
Ingen ærlig Mand kan lide.

BIBLIOTHECA REGIA
HAFNIENSIS

December.

Her er Stads og her er Glæde,
Guldgaloner, engelsk Klæde,
Brenringe, Diamanter,
Schavler, Naale, Silkevanter,
Stads fra alle Verdens Riger,
Lommetyve, Glædespiger,
Smukke Folk paa alle Kanter.
Fy den Kirke staaer saa sær,
Den er ogsaa alt for nær.
Hvorfor flytter man den ei,
Udenfor med andre Døde;
Luften den forgifter ei,
Men den kan os slaae til Døde,
Hvis, jeg gyser! hvis den faldt,
Ak hvordan! mig tykkes alt,
Spiret synker, Taarnet raver,
Hvis den falder, da begraver
Den os her i evig Nat.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Sværdet Tirfing.

En Skemtesaga.

Der Odin var hjemgangen fra Nord, da mente Jetter vist, at have forvundet al deres Nød, og tænkte, med Storke og Svig, Seid og al anden Troldom, at kue og øde hans Ætt; men enddog det stundom tyktes, at de høie Norner styrede efter deres Sind, saa maatte de dog og fornemme, at ei var Odin død aldeles, og Norners Raad vare altid usporlige. Om saadant er og denne Saga lagt, og tungt er det at sige om de sære Hændelser, som her fortælles, vare Æser eller Jetter mest til Men.

Første Kapitel.

Tirfings Oprav.

Svafurlam var af Odins Æt og raadte for det Land i Øst som nævnes Garderige, han var en mægtig Høvding og seiersæl, det maatte vel Fienden mærke udi Strid, og Dyrene i Skov. Det hændte sig en Dag som han var udreden at jage Dyr efter Vane, da forvildedes han fra sin Hird, og kom ved Aftenstid der, som tvende Dværge vare stædte udenfor den Klippe, de byggede udi. Det er en underlig Art, liden af Skabning, men vel forfaren i alskens konstelig Idræt, og det er sagt for Sandhed, at de have gjort til Aserne hine beste Mon: baade Mjolner, som Guderne have mest Trøst af, og Skidbladner, hint evnelige Skib, og dertil Andet mer. Mangengang hjulpe de og Jetter, hvilket ei er underligt, saasom de ere af delt Natur og finge Liv, der Ymers Legem førstegang blev hedt af Solen. Svafurlam var snar og uforfærd, saa han kom mellem Dværgene og Stenen og spurgte dem om Navn.

Dvalin.

Ypperst af Dværge,
Dvalin jeg nævnes,
Tidlig jeg risted
Runer hos Alfer.
Der stander Durin,
Dygtig til Idræt.
Spild ei vor Gammen!
Gak nu fra Der!

Svafurlam.

Velkommen, Dvalin,
Dværgenes Fyrste!
Velkommen, Durin,
Dygtig til Idræt!
Til mig I smede
Sværd, som mig huger!
Gjorden og Hjaltet,
Balgen af Guld.

Sværdet skal bide
Stenen og Jernet,
Ei mga det ruste,
Eggen ei sloves;

Mæles end Galder,
Maa det ei doves,
Seier skal følge
Hver som det fører.

Seierens Runer
Riste du, Dvalin,
Du som har ristet
Alfernes Runer!

Dvalin.

Durin vel mægter
Malmet at tæmme,
Vel kan jeg riste
Runer, som due.
Aser os bede
Arbeid at virke,
Daare blandt Drotter!
Du vil befale!

Konsten og Klogten
Kan du ei twinge.
Stærk er vor Vrede,
Vov ei at trodse
Stenenes Ætt!

Svafurlam.

Midnat er omme,
Maanen alt blegner,
Solen opstiger,
Sten skal I vorde,
Om I ei sværge
Sværdet at give.

Saa stod han med draget Sværd for Dværgene, til Himlen rødnede i Øst ved Morgengry, da betoges de af Rædsel, og Dvalin kvad:

Brændende Straale
Storlig jeg frygter,
Durin skal smede
Sværd, som kan due,
Selv skal jeg riste
Runer i Hjaltet,
Vist skal det bide
Staalet som Kød.

Thorsdagens Midnat,
Mærker du Timen?

Kom da til Klippen,
Klap da paa Stenen!
Sværd dig skal gives
Fagert at skue.
Dagen og Natten
Mødes i Dæmring,
Høre min Ed.

Glad i Hu og stolt af sin Id færdedes Svafurlam hjem til sin Borg, og efter tredie Nætters Frist, ved den Stund, da Solen er dybest i Hav, stævnede han til Dværgebo. Lydelig var i den stille Skov Hamrenes Slag paa det haarde Malm at høre, og skyndelig gik Kongen frem at slaa paa Stenen, men før han kom did, stod Dvalin hos ham med Sværdet. Svafurlam stod forundret i Sind og veiede i Haand det dyre Mon, klare Straaler ginge trindt fra Hjaltet til Diens-lyst og han havde sin Skemt deraf at se, hvor sælsomt de lyste i Midnattens Mulm; men slukket blev hans fulde Gammen, thi der Dvalin var kommen i Klippedør, tog han paa at kvæde:

Blodige Runer
Skar jeg i Valgen,
Hvergang det blottes,
Blod det maa have.
Ætmand af Odin!
Ond er vor Gave,
Snart den skal vorde
Selv dig til Bane.

Tirfing skal virke
Tre hine værste
Nidingidrætter,
Nornerne raade
Hvem det skal ramme.
Ve dig! du røved
Dværgenes Runer,
Dværgenes Konst.

Vældelig huggede Svafurlam i Klippen, ogsaa vel bed Tirfing, at baade Egge skjuldes i Sten, men dybere sad Dvalin, thi ganger nu Konningen hjem og raader Sværdet, seiersæl i Valkamp og i Holmgang.

Andet Kapitel.

Svafurlams Endeligt.

En Jotun, som Andgrim heed, er til Sagaen nævnet, og bræde paa Holmø, nord ved Halogaland, men om Sommeren var det hans Sæd at fare vidt om Land, avle sig Gods og Penninge og øde Mænd, dog mest af Odins Slægt, som rimeligt var. Saa hændtes det og, at han kom i Gardarige og æskede Svafurlam til Holmgang, og som de Vegge vare stærke og vaabendjærve, stiftede de Hug baade mange og store. Andgrim havde sig et mægtigt Skjold, med Jernnagler rundt omsat, det kløvede Svafurlam paa det Sidste, men som Tirfing ei maatte skædes, før det naaede Jord, da kom det saa, at Andgrim vristede ham det af Haand, og nu tyktes Konningen vide, at det vilde vorde ham til Bane, alt efter Dvalins Ord. Det er sagt at han kvad:

Tirfing skal virke
Tre hine første

Nidingidrætter.
Jetter skal bøde
Blodig min Død.

Ei maatte han Mere mæle, thi Andgrim klovede ham endelangs, og hjemførte med sig til Bolm Svafurlams Datter, den fagre Eivora med Tirfing og andet Hærfang, som ham lystede at eie.

Tredie Kapitel.

Andgrims Ed og Hjorvards Beilen.

Nu sidder Andgrim paa Bolm og tager Eivora i Favn, hvor nødig endog hun det vilde, og avler med hende Sønner, tolv udi Tal, store og stærke, alle Bærserker og onde i Sind, saasom med Sanding er sagt udi Hyndlas Sang:

Trængsel og Vulder
Baares med Andgrims
Og med Eivoras
Sønner de arge.
Værsærkers Udaad
Bragende omfoer
Landet og Havet,
Saa farer Luen.

Angantyr var hin ældste, Hoved høiere end de Andre, og virkede som Tvende, Hervard gik ham næst udi Alder og Værk, da kom Seming og hin fierde var Hiorvard, men det er om dem alle at sige, at saavidt de med Hærskjold foer tillands og i Viking, funde de ei deres Jævning i Driftighed og Stærke, thi bleve de og til en Rædsel, hvorsomhelst Tidender spurgtes om dennem. Det havde de og for Skik, at naar som de vare ene med deres Mænd og Værsærkegangen kom paa dem, ginge de skyndelig tilside eller og paa Land, og brødes med Ege i Skov eller Stene paa Mark, thi saa var dem hændtes engang, at de havde myrdet deres egne Mænd og ødt deres Skibe.

Det var en Juleaften paa Volm, at Jetterne sad overborde, og Galten blev indledt Freia til Spot, thi der de uddrukke Bragebægeret til Fædres Minde, da gjorde de og Løfter, som Skik er hos Gudefolket, men det lovede de, som de mente mest kunde mishage Æser og vorde dem til Skade. Nu falder det Hjorvard paa Sind, hvor megen Harm de Brødre have gjort Æsers Venner og hvem de eie til Mødrenefolk, og da lover han, og sværger ved Udgardeloke, at for Aaret er omme, vil han eie den Mø, som Ingeborg heder, Datter af Yngve Upsalakonge, eller og han vil lade Livet derover; saa love og alle de Brødre, at stande ham bi med Styrke og Liv, og aldrig er gjort udi Nord et Løfte mere navnkundigt.

Kong Yngve sidder i Upsal med al sin Hird, og tvende Nordmænd, Hjalmar og Orvarod ere hans ypperste Mænd; længe have de faret i Viking og mødtes omsider og skiftet store Hug, men ere nu gangne i Fostbroderlag og værge om Upsalariget. Det er nu en Dag udi Vaar, at de Bærserker komme med megen Larm og stødes for Kongens Bord, og Hjorvard regter sit Ærende kort

med onde Ord, men Brødrene sande det med ham og Konningen byde de brat at svare. Yngve grunder hel meget, thi nødig kun giver han Datteren hen til Jotuners Slægt, og rædes dog saare for de Brødres Trudsel og Sterke, den han ei troster sig til at stande imod. Nu stiger frem for Borde hin hugprudde Hjalmar og mæler i Hast: mindes dig, Konge, at jeg haver værget dit Land og øget dit Rige og hjembaaret til dig dyrebar Skat, men ei taget Løn eller Skænk; thi er nu min Bøn, at du gor mig Hæder og giver din Datter til mig heller end til hine Bærserker, som virke kun Udaad, hvor de henfare og ville dig kue med Overvold. Da grunder Kongen end mer og i megen Vaande tykkes han stødt, men det Raad tager han paa det Sidste at sætte Kaaret til Ingeborg selv. Ei var dog om Kaar at tale, aldenstund Ingeborgs Hu sted til Hjalmar ei mindre end Kæmpens til hende, og hun svarer da fluks: er det din Villie, Fader, at jeg skal giftes, maa jeg vel keise den Mand som er mig kendt til det Gode, heller end hin, fra hvem jeg kun horte eet Sagn og ikke det bedste. Der Hjarvard nu horer Ingeborgs Ord, da

byder han Hjalmar Holmgang sønder paa Samsø og kalder ham hver Mands Niding, om han ganger at eie Moen, før Tvekamp er prøvet, men Hjalmar tager mod Budet og Stævnedag sættes dem imellem. Nu fare Andgrims Sønner hjem og sige deres Fader Tidende, men han lader ilde derved, thi det er ham kyndigt om Hjalmar og Od, at Faa kun gange dem nær i Djærvhed og Styrke.

Fjerde Kapitel.

Holmgang paa Samsø.

Nu ruste sig de Kæmper paa Volm og i Upsal til Færd og til Strid. Hjalmar sidder saa tit i Bur, sin Ingeborg nær, og seer hvor hun syer med Silke og Konst den Brynjekiortel, han skal bære i Strid, og det mener han vist, at ei trænger Sværd derigennem. Orvarod grunder hel meget og dybt, og det mener han at skønne, at aldrig fange

de Seier over Jotunflokken, om ei Guderne stande dem bi, men det er at mærke, at selv er han noget af Jetteslægt, og derpaa er det han grunder, hvordan han kan vinde sig Gudernes Gunst: thi hugger han Freias Lignelse ud i Sten, og med slig en Konst er den Lignelse gjort, at Freia tykkes det er, som hun seer sig i Speil. Meget har hun nu ham at lønne og Andgrims Sønner ei mindre for Julegildet, men nu er Vaaren alt kommen, da sætte de Fostbrødre Skibe i Hav, og forrigfuld ganger med Hjalmar Konningens Datter, slippe ham maa hun, men stander paa Udnær og stirrer, saalænge hun Masten kan sine. God Bør sende de milde Vaner og de Fostbrødre komme i Unarvaag paa Samsø.

De Bærserker alle gange for Andgrim frem mod Stævnedag, og bede om Vaaben. Han oplader en Kiste med kosteligt Hærfang og giver dem alle godt Værge: Seming faaer Hrotta og Hjervard Mistiltein, men mest er derom at tale, at der Angantyr ene staaer vaabenløs, da rækker den gamle Jotun ham Tirfing, siger ham Sang om dets Ophav og om hvad Svafurlam mælde. Sandt er

det, siger han, hint bedste Vaaben er dette og dog dennesinde nødtørftigt, men vogte dig vel at drage det til Skemt! thi lædstes vil det med Mandeblod for det farer i Balgen, og om saa hændes, at du faaer Bane, da skal det lægges i Høi med dig og ei komme meer i Daglys, thi Ondt er mælet derover af døende Mand.

Der Hjalmar og Orvarod vare komne i Unarvaag, ginge de paa Land at spørge til Bærsærkernes Færd, men de vare komne i samme Stund i en anden Vaag som Munar heder og skyndelig ginge de op paa Øen, thi paa dem kom Bærsærkegangen. Alt efter Vane reve de Træer omkuld og kastede Sten imod Sten, saa de sprunge isønder, men som de nu finge Syn paa tvende Skibe og gættede, hvis de kunde være, da lode de Sværdene hvine i Luft og bede i Skjoldene og fore med Hylen did. Hver Mand greb sine Vaaben og værgede sig, som han maatte, og endog de alle bleve slagne saa mældte dog Ingen et Rædselsord og hver Mand laa i sit eget Rum. Da sagde Hjorvard; vist ganger Andgrim i Barndom nu, mens han kunde sige, at Hjalmar og Od vare Kæmper saa

hvasse, thi Ingen saae jeg stande fremmerst for Anden. Dertil svarer Angantyr: ei har vel Andgrim loiet, enddog vi ei finde vor Jævning, kan vel og være, at Hjalmar og Orvarod leve endnu, ret som mig tykdes i Drømme at se de vældige Ørne, der Fuglestokken var myrdet, og mens de end talede saa, da finge de Øie paa tvende Kæmper, som udginge af Skoven, og brystede sig nu ei længer, thi stilt var Værsærkegangen, og ringere var deres Storke. Dog fore de frem med blodige Sværde, med Tuden og Hyl. Ondt Varsel tykdes dette Hjalmar og han kvad udi den Mening at de tolv Brynjeløse vilde seire, og han med Od komme til at gæste Odin i Valhal, men anderledes mente Od, og dem Begge tykdes det bedre at stride end at fly enddog de saae Overmagt for Øie. Da spurgte Hjalmar Od, hvad enten han helst vilde eie Vaabenskifte med Angantyr eller de elleve Brødre, og Od keisede Angantyr fluks, fordi, saa vare hans Ord, Tirfings Hug ere store, og bedre troer jeg Freias end Ingeborgs-Gave. Men der Hjalmar saae at hans Staldbroder vilde stride med Angantyr, fordi han mente det tungest

Jdræt, da vilde han det ingenlunde tilstæde og sagde: Hovedmand er jeg i denne Holmgang vist, og dertil konningebaaren, saa var det og Andet, jeg lovede Sverrigs Konningedatter, end at lade dig eller Nogen i denne Strid gange mig for. Sværdet drog han og gik mod Angantyr. Det er min Villie, siger Bærsærken, at kommer Nogen med Livet herfra, skal han ei rane de Slagnes Vaaben, Tirfing vil jeg have i Hoi med mig, og saa skulle Alle nyde sit eget; men, over de Døde skal de gore Hoi, som efterleve. Saa blev stadfæstet med Løfte og Ed.

Nu gange de sammen, Hjalmar og Angantyr, ei er om Angreb og Forsvar at tale, naar Staalene mødes, da er det ligest som luende Baal, og Ingen ponser paa Andet end det at hugge som tiest og haardest. Landet skælver, som om det legede paa Traad, og der de have stredet saalænge, at Skjoldene værge ei meer, da give de hinanden Saar baade mange og store. Det haver Od fortalt, som og er vandret saa vidt i Kvad og i Sagn, at fagrere Vaaben og djærvere Strid var aldrig tilsyne.

Der Od og de elleve Brødre længe med Gammen, med Frygt og med Haab havde seet paa den Strid, ginge de afsides hen at prøve Styrke og Sværd. Det siger Od: Een imod Een, om ei Modet jer svigter og Ingen skal hjelpe den Anden. Saa blev stadfæstet, og modig gik Hjarvard frem, men snarlig faldt han til Jord og koldere Mund end Ingeborgs maatte han kysse. De Bærserker gnove i Skjolderand og Fraaden stod dem af Mund, men der Hervard kom og det gik som før, han faldt død til Jord, da rakte de Tungen af Hals og skare med Tænder, som Blodnød brølede de, og det skingrede høit i Bakkerne efter. Seming opfoer som en Galen, og søgte saa fast paa Od, at han havde Nok med at værge sig for ham, og længe stødes de saa, at ei kunde siges, hvem der skulde vinde. Paa det Sidste kom det dog saa, at Seming fik Saar over Saar, men gav sig dog ei, før hardtad alt Kødet var hugget fra Ben og Orvarod ei kunde finde paa ham en ublodig Plet, da var alt Blodet udrundet, og død faldt han ned. Siden opstod En efter Anden, og Udgangen blev at Orvarod fældte dem alle; svar var hans

Mode, men ingen hans Saar, saa vel havde duet hans Silkebrynie.

Nu vender Orvarod sig tilbage, hvor Hjalmar og Angantyr havde kæmpet, falden er Angantyr, men paa en Tue sidder Hjalmar, bleg som et Lig, Da ganger Orvarod til ham og siger:

Hjalmar, hvad er det?
Lød har du skiftet,
Vunderne mange
Mode dig volde,
Brynjen og Hjelmen
Huggedes sønder,
Livet jeg siger
Snarlig er ude.

Hjalmar.

Saar har jeg seksten,
Slidt er min Brynje.
Her maa jeg sidde
Sort er for Øiet,
Tirfing mig trykked
Tæt under Hjerte,
Hvast har det rifflet,
Hærdet i Edder.

Konningebaaren,
Bygder jeg eied,
Dog ei paa Landet
Lysted at stilles;
Nu maa jeg ligge
Livlos paa Samsø,
Sondret af Sværdet.

Nu hos min Fader,
Fagert iklædte,
Drikke i Hallen
Huskarle Mjød;
Mundgottets Elve
Matte Saamange,
Mig her paa Den
Eggenes Spor.

Mig maatte misse
Møen hin skære,
Fagert ved Sota
Sjunge de Møer,
Vantro fra Glæden
Gange jeg maatte,
Steg udi Skibet
Skyndte paa Reisen,
Det blev den sidste
Fra mine Venner.

Sorgfuld jeg maatte
Moen forlade,
Moen hin skære,
Smykket med Ringe,
Sandt hun mig spaaed,
Der hun mig sagde:
Aldrig jeg skulde
Se hende meer.

Drag du nu røden
Ring mig af Haanden,
Bær den til unge
Ingeborg!
Evig bedrøvet
Mærker den Fagre:
Aldrig til Upsal
Mere jeg kommer.

Hid flyver Ravnen
Høit over Skov,
Hurtig i Flugten
Følger ham Ørnen,
Selv jeg mig giver
Sidst ham til Bytte,
Snart han af Saaret
Suger mit Blod.

Nu døer Hjalmar, og der Bærserkerne ere lagde med Vaaben i Høi, farer Od til Sverrig med hans Lig. Ingeborg stander paa Kysten og der hun seer Orvarod gange imod sig allene, da brister hun fluks udi Graad, men der hun kender Ringen og spørger Hjalmars Afgang, da mægter hun ei længer at leve. Ved Upsal er gjort en mægtig Høi, der ligge de nu ved hinandens Side, som aldrig undtes dem medens de vare ilive.

Nu ligger Tirfing dybt under Muld og vogtes af Høiboer aarle og silde, dets Værk tykkes endt og ei er det draget til Nidingidræt.

Femte Kapitel.

Hervors Fødsel og Færd.

Sagaen vender sig nu imod Øst til Labogaborg. Der sad en Jarl, som Hjarmar hed, med Andgrim holdt han hint kæreste Venskab, og for ei ret længe siden havde han givet Angantyr sin Datter, den deilige Svafa. Hun var svanger den Stund, da Holmgangen stod, og fødte siden et Møbarn fagert og stort. Det tyktes Mange skionne, at Kvindehjerte var ikke i Barnet og raadte de Hjarmar at tage det af Dage. Ingenlunde vilde han samtykke og der han havde seet vist paa Møen, sagde han frit, at naar hun kom til Aar, da vilde det kendes, at Andgrims Ætt ei end var udgangen, det meente han og, at mange gilde Mænd og gæve skulde stamme fra hende. Siden kaldtes hun Hervor og groede stærk som et Karlfolk, og syslede heller med Bue og Sværd end med Som og Baldyring. Tiere gjorde

hun Ondt end Godt, og der Jarlen rev-fede hende, løb hun til Skovs, og gjorde sig der en Hytte, ranede og dræbte veifarende Mænd. Jarlen drog da ud med sin Hird, og enddog hun først var mangen Mands Bane, blev hun dog fangen og dvælede hjemme enstund.

Det var en Dag at hun stod ude, hvor nogle Trælle og Værkmænd vare, og gjorde Ondt efter Vane, da sagde en Træl: ond est du Hervor i al din Adfærd, og mener det vist at hoi er din Byrd, men det veed Enhver, at Svinehyrden laa hos din Moder og hans Barn er du i Sind og i Skind. Med vredelig Hu gik Herdor for Jarlen at stædes og klagede sin Nød, da sagde Bjarmar Sagn om Angantyr og kvad:

Løgn og ei Sandhed
Sagdes om Fader,
Vist mellem Ædle
Var han at tælle.
Nu stander Salen
Sønder paa Samsø,
Der bor Angantyr,
Dækket af Muld.

Hervor.

Fader! mig lyster
Fluks at besøge
Mine de høie
Hensovne Frænder,
Skat de vel eie,
Den mig tilegne
Vil jeg, om Livet
Varer saalænge.

Snart skal om Hoved
Svøbes mig Linet,
Fagert og staalblaat
Før jeg uddrager.
Vel er at mærke,
At mig i Morgen
Skæres tilsammen
Kaabe og Brynje.

Siden gik Hervor for sin Moder at staa med disse Ord:

Du mig udstyre,
Storsindet Kone!

Alt som du vilde
Sønnen udruste!
Høienes Drotter
Drømmende saae jeg,
Ei maa din Datter
Dvæle her længer.

Derpaa drog Hervor bort og tog sig Mands Klædning og Vaaben, og søgte did, hvor nogle Vikinger vare, med dem gav hun sig i Lag, og kaldtes Hervard, ei længe derefter dræbte de Vikingers Høvding, og hun fik over Flokken at raade. Da holdt hun til Samsø og tog Havn i Munarvaag og bad Vikinger gange med sig paa Land; thi, siger hun, sikkerlig ere Skatte i Høiene dulgte; men alle Mænd tale imod og sige at saa stærke Menvætter gange der altid, at der er værre om Dag end andre Steder om Natten. Alligevel blev det saa omsider, at Anker kastedes i Grund, og Hervor roede ene til Lands ved Solefæt. En Hyrde drev med sin Hjord forbi, og der han saae Hervor, kvad han:

Hvæden kom du
Her saa silde?

Nol ei længe,
Gak til Huse!

Hervor.

Ikke jeg ganger,
Ingen jeg kender.
For du bortdrager,
Brat du mig sige:
Hvor ere Hjorvards
Høie at finde?

Hyrden.

Sporg ei om Saadant!
Klog est du ikke,
Vanfaren est du
Vikingers Ven!
Mægter det Foden,
Far da som rappest!
Sol er nedgangen,
Spogelser vandre.

Hervor.

Langt er at lede
Her efter Kæmper,

Siig hvor de bygge!
Lon jeg dig byder,
Jeg dig vil give
Guldring for Tale.

Hyrden.

Her, hvor det buldrer!
Ingen mig byder
Ringe saa fagre,
At jeg jo render.

Hervor.

Ei mig forstrækker
Saadant et Buldr,
Ei maa for døde
Kæmper vi ræddes,
Kom, lad os tale
Til dem i Høien!

Hyrden.

Vanvittig est du,
Vanker du ene
Her udi Mørke,
Høiene aabnes

Vidt leger Ilden,
Vange og Moser
Brænde i Lue.
Løb, om du mægter!

Da lagde Fæhyrden Stav paa Skulder, og tog til at løbe som han kunde bedst, og turde end ikke se sig tilbage. Nu seer Hervor hen over Den, hvor Høiene brænde og Hoiboer stande, og stævner uden al Rædsel nu did, enddog Ilden brænder i Fodsporet efter, alt som hun gaaer. Net som en Taage strider hun frem gennem Luen, til hun kommer ved Bærserkernes Høie, da vender hun sig mod den største og kvæder;

Vaagn nu, Angantyr!
Hervor dig vækker,
Din og din Svafas
Eneste Datter.
Ræk mig det hvasse
Sværd nu af Høien,
Sværdet som Dværge
Sloge ved Midnat!

Hervard, Hjorvard,
Hrane, Angantyr!
Alle jeg vækker,
Vaagner og mæler!
Idrager Brynjer!
Binder op Hjelme!
Skyder med Skjolde!
Hugger med Sværde!
Stinger med røde
Blodige Spyde!

Norden er Andgrims
Æt under Mulde
Kraftløs og doven,
Da ikke mægte
Mere Eivoras
Sonner at mæle;
Eller af Ondskab
Og de mon tie.

Hjorvard, Hervard!
Hrane, Angantyr!
Inden for Ribbeen
Rives I skulle,
Som I af Orme
Aades og pintes;

Om mig ei 'gives
Guldprude Tirfing,
Vaaben saa dyre
Drauger ei ſomme.

Anganthyr.

Hervor! Datter!
Raab ei saa!
Fuld Troldom
Farer ilde,
Gal eſt du vorden,
Og vanvittig
Vækker Døde,
Vild i Sindet.

Fader ei grov mig,
Frænder ei heller,
Thi toge Tirfing
To ſom leved.

Hervor.

Gamle! du lyver,
Lade dig Odin

Rolig i Høien,
Hvis ei du haver
Hos dig Tirfing!
Treven eft du
Arv at unde
Eneste Børn.

Nu aabner sig Høien, og synes at stande i lysende Lue, men Angantyr kvæder:

Løftet er Helbør,
Høien oplades,
Luerne bølge
Bredt om Den,
Drauger er ude,
Dødsiet stirrer,
Mø! om du mægter,
Til dine Skibe
Skynd dig at løbe!

Hervør.

Vaal kan I aldrig
Brænde i Natten,
Saa at for eders
Ild jeg kan rædde.

Sindjord har Moen,
Som ikke fælver,
Ser hun i Dorren
Dranger og stande.

Angantyr.

Lyt nu Hervor,
Troldkloge Datter!
Hvad som skal vorde,
Vil jeg nu mæle:
Dette Tirfing,
Tro du mig, Datter,
Agter at øde
Al din Æt.

Hervor.

Saa jeg vier
Døde Kæmper,
At I skulle
Alle ligge
Døde med Dranger,
Raadne i Dyssen,
Om mig ei rækkes
Ud nu af Høien

Hjalmars Bane,
Bryniers Fiende.

Angantyr.

Mennesker ikke,
Nu, du ligner,
Pusler om Høie
Hjelmet i Natten,
Graver i Spyde
Guderuner,
Stander for Dødhalds
Dør udi Brynje.

Hervor.

Menneske synes
Mænd jeg at være,
Indtil jeg vilde
Eder besøge.
Ræk nu af Høien
Bryniers Hader,
Ei kan du dølge
Dværgenes Smedværk.

Angantyr.

Lagt er ved Hærden
Hjalmars Bane,
Trindt er omhvirvlet
Hjaltet af Luer,
Ei over Mulde
Møen jeg veed,
Som tør i Haanden
Sværdet annamme.

Hervor.

Tage i Hænder
Tør jeg og holde
Sværdet hint hvasse,
Hvis det mig undes,
Ikke jeg mener,
Ilden, som over
Døde Mænd leger,
Mægter at brænde.

Angantyr.

Gal er du Hervor,
Og dumdristig,

Farer i Ilden
For mine Øine,
Sværdet af Høien
Heller jeg rækker,
Ei jeg det mere
Mægter at dølge.

Da vorder Sværdet udkastet i Hervors Haand.

Hervor.

Velgjort er det,
Vikingeſøn!
At du mig ſendte
Sværdet af Høien.
Bedre mig tykkes,
Budlung! din Gave,
End om jeg Norrig
Eied med alle.

Angantyr.

Daarlig du taler,
Troldkloge Kone!
Veed ei hvorover
Saa du dig glæder.

Dette Tirfing,
Tro du mig, Datter,
Agter at ode
Al din Æt.

Hervor.

Jeg nu til Havets
Hefte vil gange,
Konningemøen
Mild er i Hu.
Lidt mig kun rager,
Lofdungeſøn!
Om mine Sønner
Siden vil trættes.

Angantyr.

Eie og ynde
Skal du det længe.
Hold udi Balgen
Hjalmars Bane!
Rør ei hans Egge,
Edder er i dem,
Selv dog langt værre
Er han end Edder.

Datter! farvel!
Fluks jeg dig giver,
Om du kan tro mig,
Tolv Mænds-Alder,
Kraft og Styrke,
Alt det Gode,
Andgrims Sønner
Efterlode.

Hervor.

Ligger nu alle
Rolig i Høien!
Brat mig inu lyster
Bort at fare.

Saa det mig tykkes,
Som mellem tvende
Verdner jeg rendte,
Rundt brænder Ilden.

Nu ganger Hervor skyndelig til Stranden, men der det dages, seer hun at Skibet er borte, thi rædde vare Vikingerne bleyne ved Dønnet og Ilden. Enstund maatte da Hervor dvæle paa Samsø, og drog siden

bort, og kom igen til en Vikingeflok og hærgede vidt, og det maatte mangen Mand sande, at Tirfing kunde hun løfte enddog hun var Kvinde. Paa det Sidste lededes hun dog ved det vilde Liv, og drog hjem til sin Morfader og var som andre Møer, og vænnede sig til Baldyring og anden Kvindesyssel. Ei gik Hende dette værre fra Haand, hun var dannis og deilig, blev gavmild og venfæl, og deraf gik saa stort et Ord i alle Norderlande.

Sjette Kapitel.

Hervors Giftermaal og Afkom.

I Jotunheim var en gammel og mægtig Konge, som Godmund hed, til ham var og Hervor kommen, der hun foer om Lande i Mandslignelse. Mænd tyktes det stort Under, at Godmund en Dag legede Skaktavl, og det

gik ham paa, saa han nær var mat, enddog alle agtede ham klogtigst at være, men end større Under tyktes det, der Konningen spurgte om Nogen kunde løse ham af Baanden, og Hervor gik til, og legede saa en liden Stund, at Kongen var frelst og Fordel paa Godmunds Haand. Det gjorde og Hervor samme Gang, at der en Hirdmand havde draget Tirfing, medens hun sad ved Tavlebord, greb hun ham Sværdet af Haand og voldte ham Bane. Alt dette gjorde hun i Mandslignelse, men det meente Godmund af sin Klogt, at hun ei var Kvinde desmindre, det vidste han og, hvilket Sværd hun førte, og derfor kom hun ustadt af hans Rige. I den Time, da Hervor sad i Ladogasborg med Kvindesyssel, kom det saa, at Godmund døde, der han havde levet mange Mænds Alder, og Jetter blotede til ham som Gud. Nu kom hans Søn Hofund til Riget og blev vidt navnkundig for sin retvise Klogt, thi det er sagt, at vrange Domme dømte han aldrig. Alligevel var han ei mere Ven af Odins Ætt end hans Frænder, og det mente Mange, at han vilde tyktes saa retvis, paa det at Mænd skulde

tiene hans Fader og ham, og slet forsage Valhals rige Guder. Der Hofund horte det Ord som Hervor havde i Lande, da kom det ham i Sind, at eie hende til Kone, og saa skete med Frænders Raad. God Kærlighed var mellem de Ægtefolk og de avlede tvende Sønner, hin ældste Angantyr, og Heidrek den Anden. Begge bleve de store Mænd og stærke, vittige og vøne, men den Skilsmisse var dem imellem, at Angantyr blev sin Fader lig udi Sind, og fik Ynde af alle, men Heidrek virkede tvertimod det Onde han mægtede, og slægtede saa paa Mødrenefrænder, og var elsket af Hervor allene. Der Heidrek voksede til, blev han udsendt at opfostres hos Gissur, en klogtig og vaabendjærv Jette, der fødtes han op til sit attende Aar og forfremmedes saa i Storke og alskens Idrætter, at Ingen kunde kaldes hans Jævning, men i Sindelag blev han den Samme.

Det var engang, at Hofund gjorde et kosteligt Gilde og bød til sig alle Stormænd i Riget, uden Gissur og hans Fostre. Det fortrød Heidrek storlig paa, og lovede at spilde Gammen i Sal, og om Aftenstid, der Mænd sad over Drikkebord, kom han gan-

gende ind til Manges Harm. Hofund Konge gik tidlig at sove, men Gæsterne sadde efter, da flottede Heidrek sig ned fra Høisædet midt paa Bænken, og som ham ei skortede Klogt, vidste han saa at tale Mænd imellem, at der blev Trætte og Bulder, og endog Angantyr stillede Mange tilfreds, æggede dog Heidrek saa en Gæst, at han slog sin Nabo ihjel. Da lo han første Gang og mælte, at ei var Gildet priseligt, naar rød Væde ei randt paa Dug, thi, siger han, ligeligt er det, at de som drikke saamegen god Vædske give Husbonden nogen igen. Ei tyktes dog Hofund saa, thi han dømte Heidrek at være fredløs af Riget; ei nyttede det, hvad Hervor talede imod. Heidrek maatte da gange af Land og hans Moder fulgte ham paa Vei, men der de skiltes, gav hun ham Tirfing og bød ham vel at fare. Angantyr var og gangen med og fulgte ham længere, men som de nu ginge og taledes ved, da kom og Talen paa den Adskillighed som var mellem Hofund og Hervor, og det mælde Heidrek: fredløs gjorde min Fader mig, men vist skal jeg gøre Noget derimod, som ham værst skal synes og han sent skal

glemme. Med det Samme uddrog han Tirfing af Balgen, men der det lyste som Gnister af Eggen, da gjordes Alting vildt for hans Øine, og paa ham kom Bærsærkegang. Som de Brødre nu der vare ene To, men Tirfing maatte vorde Mand til Bane, hvergang det uddroges, da fik Angantyr Banehug, og det var hin første Nidingsid som virkedes med Sværdet. Heidrek lod ilde over Værket, og gik til Ubygder og var længe i Skov, og skød sig Dyr og Fugle til Mad, men der han befindede sig, at ei var det godt Frasagn, at Intet skulde vorde til Tidende om ham, uden det, som han mindst vilde høre, da kom han ihu, af hvilken berømmelig Æt han var oprundet og hvor store Idrætter hans gamle Frænder havde virket, og nu foer han frem, til han fandt Vikinger og gjordes brat deres Høvding.

Syvende Kapitel.

Om Heidrek.

I den Time raadte for Reidgotaland, som nu kaldes Jylland, en Konge som Harald hed, og han havde meget Rige at styre, men nu var han gammel og dertil sønnelos, thi kuede ham tvende hans Jarler saa, at han maatte yde dem Skat. Harald havde sin Hovedborg udi Aarhus, og did kom Heidrek engang med sin Flaade. Kongen undfik ham med dyrebart Gilde og bød ham have Fredland hos sig, og Heidrek tog gladelig mod Budet, og gik til Borgen med sit Folk og var der enstund. Det var en Dag, at Kongen talte meget Sølv paa Bord, da spurgte Heidrek: hvem skal have det meget Sølv, eller vil du sælge det for Nødtorfts Skyld, selv vil jeg lægge Penge for mig og mine Mænd, mens vi dvæle her; men Kongen sagde ham da, hvordan det var anderledes fat, og at det var Skat til hans Jarler. Stor Skam tykkes mig det, siger Heidrek, at saa vældig en Konge maa skatte til Mænd af ringere

Et, og er det mit Raad at lade Vaaben skifte, men Kongen svarede, at det havde han provet, men faaet Useier tit, og som de nu talede længere sammen, da blev Udgangen den, at Heidrek skulde stride mod Jarlene, og, om han vandt, have Helga, Kong Haralds den eneste, deilige Datter til Viv. Nu uddrager Heidrek til Jarlemøde, men aldrig saae Jyder før noget Sværd at bide som Tirfing, thi for dets Egge falde Mænd som Kviste, og Rædsel betager alle dem, som nær ere stædte. Jarlene falde nu begge, og deres Rige lægges under Kongen, men Heidrek faaer Helga til Brud med Konningenavn og Hælvten af Jylland at styre. Helga fødte en Søn som blev kaldet Angantyr, men Harald avlede og en Søn i Alderdom, som Haldan hed, og de voksde op til dygtige Mænd, medens Vinterne gik.

I den Time der disse Ungersvende vare blevne fuldvoksne, da kom saadant Uaar, at det var venteligt, Landet maatte ødes. Da gjordes stort Blot og klogtige Mænd udforskede Gudernes Villie, men den var saa, at aldrig skulde der komme godt Aar i Landet,

for den Ungersvend, som ædlest var, blev givet til Odin. Det ville Mange mene, at Harald havde forternet Aser, der han gav en Jotun Land at raade og sin Datter til Viv.

Nu sagde Heidrek at Kongens Søn var ædlest af Alle, men Harald talde imod og nævnede Angantyr, da toge Mænd det Raad, at give Hofund den Sag ivold, og samtykte Harald deri, saasom han vel maatte vide, at hin gamle Jotun ei dømte Odins Ætmand ædlest at være. Hofund dømte, som venteligt var, og Harald blev glad, der han fik det at høre, men stakket var kun hans Gammen, og ei maatte han have Trøst af hine rige Guder, som Hver kan tænke.

Nu stævner Heidrek Thing og frembærer Hofunds Dom, men dernæst gør han efter det Raad, som ham er givet af hans Fader, den listige Jotun, dermed at øde Odins Slægt: det falder mig tungt paa Sinde, siger han, at naar som jeg nu er vorden sønneløs, da ville Alle forsage mig og gange ham til Haand, som de kunne vente mest Trøst af, baade af ham, mens han lever, og af hans Søn, naar han falder

fra; thi vil jeg nu byde tvende Kaar, det ene, at jeg vorder blotet med min Søn tillige, men det andet, at de yngste og gæveste Mænd indtil Hælvden af alt det Folk, som her er samlet paa Thinge, skal sværge ei at skilles fra mig, al den Stund jeg lever. Da blev Gny udi Flokken, og det sagde Alle, at det var tækkeligt Bud, og de gjorde efter hans Villie, og lovede at følge ham i Land og uden Land, mod hvem han saa og vilde fare. Der saa var gjort, og det var bundet med hine dyreste Eder, da sagde han: det tykkes mig, at vel betales Odin for den ene Svend, naar ham gives Harald og Søn med al deres Hær. Dernæst lod han sit Banner reise, og søgte ind paa Harald, og enddog han var uberedt, blev dog Striden skarp, fordi Kongens Mænd æggedes saare ved Heidreks Svig; men der han saae Fylkingen tyndes, gik han selv frem med Tirfing i Haand, og blev baade Haralds og Haldans Bane. Ei døde Harald uforskyldt og Odin fik sit ædle Blot, men dog maa dette nævnes hint andet Nidingsværk, som virkedes med Tirfing efter Dvalins Spaadom. Heidrek lod Guders Offer-

Kene bestryge med Haralds og Halvans Blod, og viede al Valen til Odin for god Grøde i Angantyrs Sted, men der Helga Dronning spurgte sin Faders og Broders Fald, da tyktes den Tidende hende saa ond, at hun hængte sig selv i Disadalen.

Nu lever Heidrek længe med megen Hæder og styrer Jylland, og hærger baade paa Saksland og Hunaland og andensteds baade vidt og bredt, som sagt er i hans Saga, men her er kun derom at tale, at omsider vorder han led af Krig og Feide og sidder fredsom i sit Rige. Det tænkte og menig Mand, at nu vilde han gøres Ven med Æser, aldensmund han hvert Aar fedte en mægtig Galt, og gjorde den saa hellig, at ved dens Børster skulle Alle røre som gjorde stærke Løfter og dømte i store Sager, og den Galt offredes til Freia for Aarets Grøde. Det mene dog visere Mænd, at Odin raader mest for al Grøde, og dertil at det var Nid og ingen Hæder, at vie Freia saadant Dyr, og det maa vel den sande, som veed, hvad hin onde Loke talde ved Ægirs Gilde. Den Galt kaldte Heidrek Sonegalten, ligervis som han ved den vilde sig forsone med de

rige Guder, og ved dens Børster gjorde han den Eed som meget prises, at Ingen skulde fortrøne ham saa, at han jo maatte fare med Fred, om han kunde sige en Gaade, den han selv ei kunde gætte, men det er at mærke, at aldrig var nogen funden, som saa kunde frelse Liv eller Hilsen.

En Heese var i Heidreks Rige og kaldtes Gestur blinde, mellem ham og Kongen var stort Fiendskab, og Heidrek sendte Mænd til ham, at han skulde komme at lide Dom eller og stride med ham i Marken.

Ei havde Gestur Styrke til at stande Kongen imod, og tungt var det at lide Uvens Dom, men vanfor vidste han sig til at prøve Klogt med Heidrek, og det var hint eneste tredie Kaar. Da tog han det Raad at blote til Odin sig til Trøst, men syg var han i Sinde og sygere blev han, alt som Dagen kom nær, da han skulde møde i Kongens Gaard. Det var om Aftenen for Stævnedag at Gestur sad vaandefuld i sin Bo, da klappedes haardt paa Dør, og Gestur gik at vide, hvem der vilde gæste ham saa sent i Kveld. Der stod Odin ude og bød ham

skifte Klæder og Aasyn med sig. Saa skedte, og Gestur gik at fjæle sig, men Odin ind i Stuen, og Alle tyktes at se Gestur selv. Der det dagedes, drog Odin til Aarhus, og det var til Under for Alle, men for Heidrek mest, at han vilde skifte Ord med Kongen; thi landkyndigt var det, at ei var Gestur klogtig som han. Nu sættes tvende Stole frem, og Mænd lave sig til at lyde paa vittige Ord. Sent maatte det vorde at optælle alle de Gaader og mærke Taler, som Odin frembar, men Kongen gættede og udlagde, og vel maa det tykkes os som høre dem alle, at hin klogtige Aas vilde føre Heidrek langt omkring paa kendte Veie, at han omsider kunde tæmme hans Glæde og gøre ham desmere Harm og Spot. Dette er Udgangen paa lystelige Tale. Odin sporger:

Hvad er det Under,
Udenfor Dellings
Dørre jeg saae?
Ti var dets Tunger
Tyve dets Øine,
Dobbelt saa mange
Fødder det havde,

Dog kunde gange
Grimme Uhyre.

Heidrek.

Mer end jeg vented
Vittig du er,
Hvis du mon være,
Hvad du dig kalder.
Soen i Gaarden
Gaader du om.

Nu slagte de Soen, som Kongen vil, og ni Grise ere i hende.

Odin.

Hvem er de To, som
Fare til Thinge,
Trende Dine
Tilsammen have,
Hale een, og
Fodder to,
Fare saaledes
Rundt om Lande?

Heidrek.

Let er Gaaden,
Gestur blinde!
Gættet er den:
Det er Odin
Og hans Sleipner.

Odin.

Siig mig end Dette,
Du som blandt Konger
Vittigst maa nævnes!
Hvad sagde Odin
Baldur i Øret,
Forend paa Baalet
Baaret han blev?

Heidrek.

Galder og Ondskab,
Og al Skændsel,
Troldomstale;
Ordene Ingen
Veed uden Du,
Menvætte, Orm!

Nu brændte Hjertet Jetten i Liv og han drog Tirfing, og mente at hugge Odin, men vel mægtede han at frelse Livet, og foer i Falkeham og satte sig i Lyren. Da huggede Kongen til, og ramte Halen, og kortede Fjedrene og derfor bærer Falken stumpet Stjert; men Odin mælde gennem Lyren: fordi du huggede saa, og brød din egen Fred, da skulle hine værste Trælle dig myrde. Saa skedte og, at Trælle toge Tirfing, der han sov hos dem i Telt allene, og huggede ham Banehug, og enddog Faa maatte harmes derover, var det dog Tirfings det tredie Nidingsværk. Nu tyktes Mænd det vide, at den Lov var omme, som Dvalin havde lagt paa Sværdet, men end var ei fremkommet Alt, hvad Norner vilde.

Ottende Kapitel.

Om Heidreks Børn.

Der Heidrek var lagt udi Høi, blev Thing stævnet, og Angantyr toges til Konge, men det svor han, ei at sidde i sin Faders Højsæde, før hans Død var hævnet, og drog ensom ud at lede efter Kongens Banemænd. Det var en Aftenstund, der han gik ved Grenaa, at han saae tvende Mænd i Baad, som sadde at fiske, dernæst saae han, at den Ene drog en Fisk, og hørte ham bede den Anden tage sig Sværdet, og der han fik det, skar han Hovedet af Fisken og kvad:

Det maa ved Grenaa
Gedde undgælde,
At under Havbjerg
Heidrek er myrdet.

Da mærkede Angantyr, at det var Tirfing, og gik hen i Skoven; men om Midnat, der Trællene sov under Telt, gik han did,

og dræbte dem, og tog Tirfing. Dernæst drog han hjem og gjorde et stort Gilde i Aarhus og drak Arveøl efter sin Fader.

Heidrek havde feidet paa Hunaland og vundet Seier, og taget med sig Kong Hummles Datter den væne Siska, og havde hende hos sig til Frille ensinnd. Dernæst sendte han hende hjem udi Hunaland, og der fødte hun en Søn som blev kaldet Hlødur og han voksde op hos sin Morfader. Nu spørger Hlødur sin Faders Afgang, og at hans Broder er tagen til Konge, da gør han sig rede til Færd at kræve Arv efter Fader, som mælt er:

Hlødur fra Sønden,
Heidreks Arving,
Kom til Goters
Kongeborg,
Kom til Aarhus
Arv at kræve,
Der Angantyr
Drak i Salen.

Uden for Salen
Stod en Hirdmand,
Sydfarne Høvding
Hørtes at mæle:
Gak under høie
Loft udi Sal!
Bed saa Angantyr
Broder at svare!

Hirdmanden gik for Kongens Bord og hilsede Angantyr og mælde siden:

Kommen er Hlodur,
Heidreks Arving,
Høit over Hestens
Ryg han sig løfter,
Lyster med Broder
Brat nu at tale.

Men der Kongen det hørte, smed han Kniven paa Bord, og slog over sig Brynjen, og tog et hvidt Skiold i den ene Haand, men Sværdet Tirfing i den anden; da blev stort Bulder i Salen og Alle reiste sig, thi det vilde de høre, hvad Hlodur mælde og hvad Angantyr vilde svare. Det kvad Angantyr:

Velkommen est du,
Vil du indgange
Med os i Salen,
Mjød efter Fader
Drikke, som Sønner
Sømmer og hædrer?

Hlødur.

Hid vi ei fore,
Bugen at fylde,
Hælvden af Heidreks
Arv vil jeg have.
Pilen og Strængen,
Sølvet og Guldet,
Koen og Kalven,
Kværnen og Trællen
Med mig du skifte!

Med mig du skifte
Mørkved hin rene,
Hellige Guders
Høie og Lunde,
Stenen med Runer
Ristet og sager,
Skjolde og Sværde
Skinnende Ringe!

Hælvden af Heidreks
Arv vil jeg have,
Hælvden af Borge,
Bønder og Sysler,
Hælvden af Tirfing.

Angantyr.

Briste skal hvide,
Blinkende Skjolde,
Spydene kolde
Spilles i Luften,
Mange til Jorden
Modig sig neie,
Forend jeg Tirfing
Deler i to.

Dig vil jeg byde
Dyreste Drikke,
Kosteligt, lysteligt
Liggendefæ,
Tusinde Heste,
Tusinde Svende,
Svende som bære
Brynjer og Skjolde.

Manden jeg giver
Mø, ham at følge,
Møen jeg spænder
Smykke om Halsen.

Dig jeg med Solvet
Siddende hyller,
Og dig med Guldet
Gangende skjuler,
Rundt dig skal funkle
Fagreste Ringe,
Treding af Gotland
Gak du at styre!

Gissur, Heidreks Fostbroder, var hos Angantyr, og dengang saare alderstegen, og der han hørte Angantyrs Bud, tyktes det ham for stort, hvorover han mælde:

Trælkvindebarnet,
Tyendebarnet,
Vel maa han tage
Treding, som bydes,
Slegfredbarnet
Sad mellem Kvæget,
Medens i Salen
Skiftedes Arv.

Hlodur vrededes saare, der han hørte sig nævne Trælkvindebarn, og drog skyndelig hjem i Hunaland, og ei blev Humle mildere, der han spurgte Tidende; det kvad han:

Stille i Vinter
Sidde vi ville,
Salige leve,
Dobble, og drikke
Dyreste Vædske,
Lære og Huner
Legen med Vaaben.

Hær vi sanke
Hær vi ove;
Os til skarpe
Strid skal følge
Tolvaars Drenge,
Toaars Klodde,
Saa af Huner
Hær vi sanke.

Der Vaaren kom, sankedes Hær af Landet, alle de som vare vaabenføre, fra dem der vare tolv Aar gamle, indtil dem der havde levet tredsindstyve Vintre, og

Hæren var saa stor, at den maattes tælles i Tusindevis. En Høvding var sat over hvert Tusind, og en Banner var med hver Fylking, men af Fylkinger vare tre og tredive, og Femtusind i hver af dem, og Tolvhundred i hvert Tusind, og seks Snese i hvert Hundrede. Nu rede de gennem Skoven som Mørkved heder, den stiller mellem Gotland og Hunaland, og der de kom af Skoven, vare for dem jævne Marke og store Bygder. Paa Sletten stod en fager Borg, og for den raadte Hervor hin unge, Heidreks Datter, med sin Fosterfader Orm, thi de vare satte til Landværn der med meget Folk.

Det var en Morgen, at Hervor stod over Borgeport, der Sol gik op, da blev hun vaer, syd imod Skoven, en Støvreg saa mægtig, at stundom hylledes Solen. Alt som hun stirrede længer, da skimtedes Guld under Støvet, og snarlig kunde hun adskille guldlagde Skjolde og gyldne Hjelme, og hvide Brynjer. Da mærkede hun at det var Hunehæren med stor Mandeflok, og gik skyndelig ned, og kaldte ad Lursvenden, og bød ham at blæse Folket tilsammen. Der-

næst tog hun til Orde: tager nu Alle Vaaben og Værge, og laver til Strid! men du, Orm, skal ride mod Hunnehæren og byde Kamp syd fra Borgen. Det svarer Orm: saamegen Hær have Huner, at vi kunne ei staa imod, og er det mit Raad, at vi fly som snarest til Angantyr, din Broder; men da mæler Hervor: ræd er du vist, og gør som jeg siger! Saa skedte, og Striden begyndte paa Sletten, men snarlig blev hint meste Mandfald paa Hervors Side, og der hun saae det, blev hun som vredest, og foer frem ligere Løve end Mand, og huggede med begge Hænder, og seks Mand i hvert Hug, og Ingen mødte hende saa djærv, at han jo maatte tage Død for Liv. Det mægtede hun dog ei omsider at stande mod saadan Overmagt, og der Titusind af hendes Mænd vare faldne, da kaldte hun høit paa Hlødur og mælde: kom du til Tvekamp med mig, om modigt Karlmands Hjerte er i dig! men han svarede: ei torster jeg efter dit Blod, Søster! og bød sine Mænd klemme hende inde mellem Skioldene, saa hun maatte blive ilive. Der hun dette hørte, blev hun som galen,

og ændsede Intet, men slog ned for sig, baade Mænd og Heste, og endog Hæren trængte haardt ind, fulde dog altid de, som vare hende næst, indtil hun sank død ned af Hesten. Store Blodstromme randt hende ud af Mund og det mente Alle, at hun var sprungen af Mode, men det tyktes Ingen at have spurgt, at nogen Kvinde havde stridt saa mandelig, og i Høi blev hun sat med megen Ære.

Der Orm saae Hervors Fald, havde han stridt som skarpest og hans Hænder vare blodige til Albuerne. Saa vare end vaabenføre og med dem red han Dag og Nat, til han fandt Angantyr i Aarhus. Kongen undfik ham paa det bedste, og spurgte om Tidende, da kvad Orm:

Sydfra jeg kommer,
Sorgbud at bære.
Mørkvidurs Hede
Hærges af Luer,
Goterne slagne
Svømme i Blod.

Moen jeg saae
Synke til Jorden,
Systeren din
Datter af Heidrek.
Rødere Hervor
Gjordes paa Valen,
End naar med Beiler
Moen maa tale,
Eller til Senge
Bruden maa gange.

Men der Angantyr hørte dette, skiftede han Lød, og tog sent til Orde, og mælde omsider: ubroderlig est du svegen, gæve Syster! Dernæst saae han ud over Hirden, ei vare mange tilstæde, og det maatte falde ham tungest paa Sind; thi kvad han og:

Mange vi vare
Mjøden at drikke,
Nu er vi færre,
Fler dog behøves.
Ham udi Skaren
Skuer jeg ikke,

Som vil for Ringe
Ride til Huner,
Og dem for Bonner
Byde til Strid.

Giffur hin Gamle.

Hvid jeg ei kræver,
Tager ei heller,
Skinnende Skjolde,
Spyde forgyldte
Ikke jeg æsker,
Æske dog vil jeg
Huner til Strid.

Den Lov var lagt i Heidreks Dage, naar Fjendehær kom i Landet, at Landkongen mærkede Valstæd, og ei maatte Fjenderne røve, for Striden var prøvet. Det spurgte da Giffur, der han sad paa Hesteryg, hvor han skulde byde Huner til Strid?

Angantyr.

Dysser fulde
Duneheden,

Der er Kongers
Kæmpehoie,
Der er Goters
Gamle Valsted,
Der med Hæder
De saamangen
Seier vandt.

Nu red Gissur bort, og kom til Huner, dog nærmere ei, end han kunde tale med dem, og da kaldte han med høi Røst og kvad:

Kaaret til Ravnens
Bytte er Kongen,
Banneret hoies,
Odin er vred.

Dysser fylde
Duneheden,
Der er Kongers
Kæmpehoie,
Der skal leges
Skarpt med Vaaben,

Odin lade
Pilen fare,
Saa som Ordet
Farer nu!

Hlodur vilde at man skulde tage Giffur, men Humle vilde det ei, og Giffur raabte, alt som han sporede Hesten: vi rædes ei for eder, I Huner; og ei for eders Hornbuer. Giffur red hjem og sagde Tidende om Hunehærens Mangfoldighed, og da sendte Angantyr Budstikken alle Veie fra sig, og stævnede hver Mand til sig, som mægtede Vaaben at bære, men der Folket var sanket af de næste Fylker, da uddrog han til Dunheden med saamangen god Kæmpe, dog havde Hunen Tvende mod Een. De reiste nu Telte og sov om Natten, men om Morgenen dernæst begyndte hin største Kamp, som været haver i Nordenlande, thi det er sagt, at den stod i otte samfelde Dage, mange Tusinde faldt, dog mest af Angantyrs Mænd, enddog det savnedes lidet, thi hver Dag dreve til ham store Flokke af Landsfolket. Den niende Dag hvilde

sig Hæren og skæftede Spyd og hvæssede Sværd, men ei var derpaa at tænke, at jorde de Faldne, thi den ganske Dal var fuld af Døde, og Blodet gik til Hestebringe. End vare alle Høvdinge ilive, og paa den tiende Dag blæstes i Lur, saa det gjaldede milevidt og hver Høvding eggede Sine, som han kunde bedst. Det bød Hlodur Huner at betænke, at de vare stædte i fremmed Land, og ondt var om Frelse at bede, hvis de ei vunde Seier; men ei gjor des mere behov til Lyder at sige, end det som de Alle forstode, at her var at stride for Guder og Fædreneland. Hvassest blev Striden i Dag, thi nu ginge Høvdinge ud af Skjoldborgen og provede Storke og Sværde, Giffur maatte falde for Hlodur, og Humle for Orm, men da det lakkede ad Aften, da begyndte Huners Fylking at svigte, og Angantyr gik derigennem med Tirfing, og skiftede Hug med sin Broder og Hlodur faldt. Hunehæren var nu høvdingsløs endog Høvding gjordes nu lidet behov, thi ei vare mer end Trehundred ilive, dem bød Angantyr Fred, og de toge den gerne. Den-

anden Morgen lod Angantyr Valstedet rydde, og ei blev fundet en levende Mand, thi de som ei selv kunde bære sig derfra, vare druknede i Blod. Hlodurs Lig blev fundet paa en Holt, og der Angantyr kom til, stod han der tiende længe og stirrede paa det bevæget i Sind, men der han maatte komme til Orde, mælde han saa:

Broder! Broder!
Jeg dig bød
Guld og Møer,
Mænd og Lande;
Nu ei har du
Guld, ei Glæde,
Lidet Land at
Bygge paa.

Du vilde have
Halve Tirfing,
Nær ved Hjerte
Heelt du fik det,
Heel er Tirfing,
Du i Tvende
Halve klovet.

Onde Lov
Laa paa Slægten.
Broders Bane,
Er jeg vorden,
Mindes skal hvad
Mindst jeg vilde.
Ond maa nævnes
Nørners Dom.

Kiøbenhavn 1810.

Trykt hos P. D. Kioppins.

Skemtevers.

Expectoratio.

Til Læseren.

Hvis Døren dig synes for stor
Og derimod Huset for lille,
Da koster det dig kun et Ord;
Thi Tingen er her kun at ville.

Der er en Ting paa Jorden,
Som end Man kalder Norden,
Hvorfor? det veed jeg ikke,
Thi det er Tidens Dyd,

At baade Nord og Syd
Er nu omtrent det Samme,
Men gamle Nord til Skamme
Vi det bekende maa,
Det var ei altid saa.

I Rom Oplysningen var krobet
Saa høit, at knap den kunde sees,
Hver Gud var gaaet rent ilsbet,
Og Dyderne stod smukt i Kreds;
Man havde Vine i sin Kelder,
Som knap er smagt i Engelland,
Man kunde lave Frikadeller,
Saa alle Tænder løb i Vand;
Man smukt til smukke Piger gik
For end Man havde Dun paa Hagen,
Og aldrig man en Kone fik
Som havde jo sin Dyd paa Bagen;
Man aad paa Solv, Man drak af Guld
Man drak sig lystig, drak sig fuld,
Man sang om Piger, sang om Vin,

Og kaldte sig med Tugt et Svin
Af Epikurs ... Dog det er Nok,
For Suk og Graad jeg kan ei meer,
Og Tungen brænder mig i Munden,
Den klassiske, den gyldne Tid,
Du veed det selv, den er forsvunden;
Vel sandt, at nys med al vor Flid
Vi ærlig stræbte den at naa,
Men ak, naar Man, som nu betaler
En Flaske Vin med to Rigsdaler,
Da er det ei at tænke paa,
Nu mister Digteren sin Stemme,
Og drikker Brændevinet hjemme.
Dog, Kære, lad os ei forsage!
Kan vi end ei i Sang og Drik
Opnaa de gamle, gyldne Dage,
Saa lad os dog ved Gymnastik;
Ved fattelige Børneskrifter;
Ved at udvikle vore Drifter,
Ved gode Raad til menig Mand
Om Gaaseplukning med Forstand;

Ved gode danske Surrogater
For Kaffe, The og for
Ved spidse Hatte, runde Sko,
Og Frihed for al Overtro,
Ved stiv Moral, utvungne Sæder
Forhverve os en evig Hæder,
Og, vil os Skæbnen være mild,
Den samme Lod og Lykke, som
Det stolte Rom.
Ja Rom, o kære Læser, bliv ei vred,
Det var min Patriotiskhed
Som førte mig saa langt fra Teksten,
Men derfor skal du saa at see,
Jeg nu skal stække den i Veksten.
Mens Rom var høit oplyst, o Vee!
Hvad var da vore gamle Fædre!
Hr. Hume siger sandt og smukt,
At det for dem og os var bedre
Om Tiden rent dem havde slugt,
Thi vel var de just ikke Harer
Som vi, det veed vor Herre,

Men saa var de Barbarer,
Og det er dog nok værre!
Vel aad de ei saalige
Just deres Fjender op,
Men det vil Intet sige,
De jog dog Sjæl fra Krop,
Og jeg gad dog nok vide,
Hvad det kan Kroppen gavne,
Den ædes kun af Ravne,
Naar dog den ligge maa
Og rolig see derpaa.

Dog, Tid jeg ej vil spilde,
Thi den er dyrebar,
Med Snak om Nordens Vilde,
Om hvad de ikke var
Og hvad de Stakler vare,
Een Dumhed jeg Dig bare
Fortælle vil, min Ven!
Og Dumheden er den:
De troede paa Guder.

Betænk engang, min Kære,
Hvordan det vilde gaa',
Hvis Een vi troede paa,
Saa kan Du deraf lære
Hvordan det vel saae ud,
Da Guderne var mange.
Med Anger jeg bekænder,
At jeg engang var gal,
I Nordens Gudesal
Jeg gerne vilde spanke,
Ja selv til Nordens Mænd
Jeg gerne vandred hen,
Det var min visse Tanke,
At der var meget Stort,
Jeg stirrede saalænge
Paa hvad de gamle Drenge
I Verden havde gjort,
At hardtad jeg blev ked
Af al den Herlighed
Som jo en Blind kan see
Fra Vesten indtil Østen.

Nu er det Gudskelov forbi;
Som al min høie Poesi,
Nu har jeg min Forstand igen,
Og Gudskelov at selv den kom,
At ikke selv i Alderdom
Jeg skulde gaa til den;
Thi Syndernes Bekændelse
Naar Man af Synd er led,
Og Sottesengs Omvendelse
Er mislig som Man veed.

Dog, omendskønt jeg herved lover
Ei meer at prise gamle Nord,
Jeg med Beskedenhed dog vover
Om det at tale Skemtens Ord;
Thi for det Første mener jeg
At Man, for Maaden at fordøie,
Maa og med Latter sig fornøie;
Men god og stiv Moral os ei
Tillade kan at le af Næsten,
Og naar os selv vi tage fra,

Til Næste hører hele Resten.
Skal vi kanske
Af det Umælende da le?
Det var jo baade Skam og Spot,
End af os selv? nei, nei,
Det veed vi da nu alt for godt,
At vi har Pligter mod vort Jeg.
Hvoraf kan da Moralen døie
At vi med Latter os fornøie?
Hvoraf? undtagen af det Pak,
Som Fantasien Guder kalder,
Og al den Mængde Dolfesnak
Som Man i Overtroens Alder
Har om de Karle sammenskrevet,
Der dog har aldrig ædt og levet;
De selv os maa i Graven takke
At vi endnu om dem vil snakke.
Men skal af Guderne vi le,
Jeg ikke rettere kan se,
End vi bør le af vore egne,
Thi det jeg tør paa deres Vegne

Forsikkre, at de alle Dage
Til Grækenlands kan være Mage.
Vel ikke slet saa store Hop
De gjorde, for de var lidt tunge
Og heller ikke ganske unge,
Men foretog dog mangt Spilop
Der morer ret, naar man det læser,
Især man Kedsomheden trykte,
Da var de ret som rent forrykte
Og gjorde tusende Fadaser.
Jeg tvivler ingenlunde paa
Min Læser, du jo kan forstaa,
Jeg snakker om de samme Aser
Som fordum gjorde Kvaser.
Men sæt endog, hvad ei jeg troer,
At Grækerne var vore egne
I Latterlighed overlegne,
Saa har vi Gudskelov et Ord
Som nok kan slaa de Græske ned,
Og det er Patriotiskhed.
At ei jeg tale skal om Andet

Var det ei evig Skam for os,
Da vores Kurs er saa forbandet,
At bruge saadant fremmed Gods
Naar i vor egen Dannerstat
Vi har saa godt et Surrogat!
Af Dette og af andet Sligt,
Men kære Læser, Du kan se
Du ikke blot har Lov at le,
Men at det endog er din Pligt.
Dog, det er sandt, i Æstetiken,
Det huskede jeg ikke paa,
Man Alt med Frihed gøre maa,
Saa staar jeg da igen istikken,
Og ihvor nødig end jeg vil,
Saa maa jeg dog vel nødes til
At røre ved den samme Byld,
Og med et Suk bekende:
Jeg skriver for min egen Skyld.
Det vistnok er et Bovespil,
Men naar Man taler til
Et Publikum, hvis Hoveddyd,

Jeg siger det med patriotisk Fryd,
Er stor og brat Medlidenhed,
Formeget vores ei derved,
Da vover man at haabe,
Da vover jeg Dig at tiltraabe:
Nu har jeg i saa lang en Tid
Med Nordens Pak hvot Slæb og Slid,
Nu spørger jeg hver ærlig Mand,
Som har paa Lærdoms Slid Forstand,
Vor det ei komme mig tilgode
At jeg har saadan maattet rode?
Hvorfor mon Herodotos skrev
Sit Brævl om Skyter og Sarmater,
Og de ægyptiske Krabater?
Mon ei fordi man skulde sige:
Den stakkels Mand har reist omkring
Med stor Besvær i mangt et Rige,
Og hørt en Mængde dumme Ting.
Hvorfor, det maa jeg dog vel spørge,
Skrev vores . . sine Skrifter,
Som for en Hvid ei Nytte stifter,

Og, det veed Gud, er dygtig tørre,
Undtagen for, at Man kan vide
Han siddet har om Nattetide
Og læst igennem mangen Bog,
Hvoraf han dog blev lige klog?
Du seer da, Kæser, jeg har Ret
Til Dig med Norden at traktere,
Og, tak Du Gud! Du slipper let,
Jeg kunde giøre meget mere:
Som Rühs og Schlezer kunde jeg
Paatage mig min lærde Mine,
Og paa den slagne Landevei
Dig ret methodisk pine;
Bevise Dig at hele Norden
Med al sin hele Sagaflok,
Og Asathor med al sin Torden,
Og Freia med sin Kat og Rok
Er kun et Ammestuevæsen;
Jeg kunde gaa et Skridt endnu,
Og vise Dig, at Jeg og Du
Os maatte tage selv om Næsen;

Ja, naar det netop skulde gælde,
Saa kunde jeg Dig vel fortælle,
At baade Levende og Dødt
I Ammestuen er opfødt.
Det kunde jeg, men gør det ei,
Fordi jeg har et følsomt Hjerte,
Og selv saa tit har følt med Smerte,
At er det Ret, saa er det dog,
Som mangen Ret, og ret forbandet.
Saa tak da Gud! Du slipper let,
Men vær nu hellet ikke kræsen,
Hold alle Rynkerne fra Næsen,
Og skulde det end stundom ske,
At Du fik Lyst at sove ind,
Saa husk at det er godt at le,
Og træk Dig i den ene Kind,
Og kild Dig under Hagen!
Saa gaar det nok, og begge to
Vi da har Noget for Umagen.

Saavidt jeg kom da med det ene Øre,
Men nu maa Du dog ogsaa høre,

Hvad egenlig jeg har at bryde,
Vidtløftighed er ellers ei min Lyde,
Men det jo sinker ei at bede og at smøre.
I Edda, Edda er en Bog,
En gammel Bog paa Pergament,
Du har vel sagtens seet en Skrolle,
Som bundet var i Pergament,
Du ved da sagtens og at sige
Har nu kun grumme lidt at sige,
Saa kan Du uden Møie gætte
Hvad slig en Tingest kan forjætte,
Som ikke har et ærligt Blad,
End sige meer, men kun en Rad
Af gule, gennemrøgte Strimler,
Og som af Møl og Utøi vrimler.
I dette smukke Selskab finder
Du Nordens Guder og Gudinder,
Og Elvefolk og Jettekram,
Det Eneste Man her kan sige,
Er: Lige lege bedst med Lige
Og gør hinanden ingen Skam.

I Edda er en Viseflok,
En Vise kender Du jo nok,
Det er lidt rimet Polsesnak,
Men her i dette Visepak,
(Det skal vel være det Sublime)
Er ei et Ord, der sig kan rime,
Men kun en Bogstav hist og her,
Som vrænger ad sin Nabo der.
I Ammestuen Du kanske
Har hørt en gammel Kælling tralle
En Kæmpevise: Basseralle,
Men tænk Dig nu for Spøg engang
Af samme Kælling, samme Sang,
Tipoldemoers Tipoldemoer,
Saa er Du paa det rette Spor,
Og har en ganske deilig Gruppe.
I samme gamle Visebog,
Hvorpaa jeg nu har gjort Dig klog,
Er iblandt andre en, Man kalder:
Herr Odins Ravnegalder,
Fordi det er et Ravnemaal,

Som ingen kristen Sjæl forstaar,
Ja knap af vor Tids Antikvarer
Der gives En, som det forklarer.
Dog, det er saamænd og det Samme,
Og derved skal sig Ingen skamme,
Thi Vaas det er, det veed vi Alle,
Og til en Spas, som den kan falde,
Det allerbest Man bruge kan,
Hvorpaa Man ikke har Forstand.
For Ret da kendes: denne Vise
Bør agtes for en kostlig Prise.
Dog Lovene for Kaperi
Jeg af Juristers Tale kender,
Og har ei Lyst at falde i
En Prisrets haarde Hænder,
Især da jeg hos Geistligheden
Vel kan faae Nok af Ret herneden,
Jeg derfor vil slet ikke dølge,
Den Prise var alt halv besat,
Og heraf maa juridisk følge
At deles bør den vundne Skat,

Og Skatten er den Latterhoſt
Hois Vinding er min viſſe Troſt.
Vel ſandt, min Kaperkammerat
Han tier ſtille i ſin Kiſte,
Men derfor bor Han Intet miſte,
Iſær da Priſen er ſaa god,
At der er meer end nok til To.
Den Kaſus vi har for os her,
Forholder ſig ſaalunde:
I Viſen ſnakkes om en Mær,
Som hede ſkal Idunne.
Hun ſkraaler ret ſom hun blev pidſket,
Og alle Guder ſkraale med;
Da nu af dette Navn en Kvinde
Man kan i andre Viſer finde,
Som paa de rare Æbler paſſer
Der Rynker fra Valhallaes Madſer
Kan i al Evighed forjage,
Saa er det klart Man maa antage
At Æblerne er Skyld i Skraalet,
Endſkønt der er i Ravnemaalet

En Toddel staar om Pœrevelling,
Langt mindre om en Æblekælling.
Saavidt min lærde Kommentator.
Man seer, det genialske Blik
Var ene det jeg af ham fik,
Og En skal altid bryde Isen,
Men hvordan Blikket hængte sammen
Med alt det andet Vaas i Visen,
Derom han vidste ei Besked,
Jeg det paa mine Fingre veed,
Og vil Du lukke og dit Øre
Saa skal Du snart det faae at høre.
Ja snart — men straks det skeer ei heller,
Du bie maa, mens jeg fortæller:
Jeg vil citere lidt.
Du studser, det er Dig en Gaade,
Da jeg har vist saa tit,
Det ikke er min Maade.
Det er Ulykken den,
Thi havde jeg itide
Citert, min Ven,

Da maa Du vide,
At baade Du og jeg og Flere
Var fri for Dette og for Mere —
Men det er Sagen, jeg citerte ikke,
Og derfor tagen ret Magister
Af Krus med mig vil drikke,
Han siger ganske bister:
Jeg er det ikke værd,
For jeg er ikke lærd.
Jeg ikke lærd, det maa jeg høre!
Det maatte selv en Sten jo røre,
Og Du, min Læser, er jo ingen Sten
Men Du var meer en det: en Hedning,
Hvis ej Du til min Æres Redning
Tillod mig at citere lidt.

Nu Tak! nu er vi gode Venner,
Og nu i al Fortrolighed,
Som kan sig mellem Venner sikke:
(Men for Guds Skyld forraad mig ikke)
Jeg er i Grunden ikke lærd.

Men hvordan kan jeg da citere?
Ja, seer Du vel, for Venskabs Skyld
Jeg Dig vil aabenbare Mere:
Fra Verdens Skabelse til nu
Aar Attenhundrede og ti
Der skrevet er en Hoben Skrifter,
Som umanerlig Nytte stifter;
Thi mange af dem staar der i:
Det siger Povl, det siger Peer,
Og ikke en Stavelse meer,
Dem blade nu vi Lærde i
Og Ingen blader uden vi,
Og det er et uskyldigt Kneb,
Som mange grumme lærde Mænd,
Før Du og jeg var født, bedrev,
Som dagligdags bedrives end,
At tage sig en Nævefuld
Af dette hersens Ruskomsnusk
Og stro det neder under Skriften,
Enhver maa grue, som det seer,
Og gruer meer, jo meer han seer,

Og tænker: Kors! han som et Bæst
I al sin Tid maa have læst.
Det smager os, og seer Du, Kære,
Det er nu denne Ære
Jeg her vil stræbe at opnaa.
Men pas nu paa,
Og luk nu op dit Øre!
Saa skal Du faae at høre
Hvad knap Du kunde vente,
Og Edda ei fortjente.
Som i de fleste Ting og ikke i de første,
Er og i disse Vers Begyndelsen det
Værste,
Det Første er lidt høit, men synker nok
med Tideu,
Og Du skal faa at see, det bliver koe
mist siden.

Idunnas Æbler.

(En komisk Fortælling)

Som en Orcan, der sønderslider
Ægyptens store Pyramider,
Som Bølgerne, der slaa mod Klippen,
Og hardtad overspreite Tippen,
Ja som en Hund, der fraader vild
Mens Øiet hardtad ligner Ild,
Saa snyser Thor,
Saa ryste hist paa Himlens Jord
Valhallas stærke Mure,
Gudinders Fruerbure,
Saa bander Tyr, saa Odin mukker,
Saa græder Sif, saa Frigga sukker.

Hvad er der i Valhal paa Færde,
Hvi tee sig de Æser saa sygt?

Ja hvis jeg Dig vilde besvare,
Om Norner *) og Asernes Frygt.
En Slump jeg Dig kunde indbilde,
Som Du kunde tro om Du vilde;
Men jeg har jo sagt Dig, jeg vil
Nu leve et skikkeligt Levnet,
Thi vil jeg fortælle Dig Grunden,
Saadan som jeg den har udfunden
Ved Grublen om Nat og om Dag
Til Sandhedens Bedste og til
Min Læsers Behag.

Asthor **) faldt engang paa den Grille
Lidt Elsker med Freia at spille,

*) Nornerne ere de samme, som Romernes Parcer og kan spinde ligesaagodt som de (Præf. XXXII.); thi i Vaulundurs Kvad siges, vel ikke om dem, men dog om tre Kongedøttre, der ellers vare Valkyrier, at de spandt Hør.

**) Thor ligner i visse Dele Jupiter, men al-

Og pikke,
Hvor han havde ei at bestille.
Nu pleiede Freia just ei,
Som os er fortalt af saamange, *)
For Mandfolk at være saa bange,
Men dennegang løb hun sin Vei,
Og skreg, som en Kniv var i Halsen.

---

lermest Herkules (Præf. XXIX) thi; ligesom denne blev slugt og igen udspyet af en Hvalfisk, saa skulde og hin dræbe Midgardsormen og drukne i dens Gift, end videre: ligesom Thor havde Mjølner, Staalhandskerne og Sterkebæltet, saa havde og Herkules en Kølle, en Løvehud og en Fægterem. Turde jeg yttre en Formodning, da synes mig, Thor ligner allermest Vulkan, thi ligesom denne var en konstig Smed, saa lod og Thor en konstig Hammer gøre hos Dværgene, og desuden var de Hanreier begge to.

*) Lokasenna XXX 162—63 samt Skirners Reise i Minerva Marts 1806, Pag. 113.

Ei Guden det kunde begribe,
Hvor Freia saa knibsk kunde blive;
Thi gik han for Speilet at se,
Om Noget han mangled. O ve!
Forbauset saae Bukkenes Herre,
Han havde for meget, desværre!
Han ligned' ei længer en Gud,
Men snarere Fanden,
I Panden
Et Horn var vokset ham ud.

Vel veed jeg, at Somme vil sige,
Det ei var et Horn saalige,
Men ikkun en Stump af den Sten,
Som Hrungner, den salige Jette
For brugte til Knive at hvætte,
Men siden, da Striden blev hed,
I Panden paa Asathor smed.
Jeg nødig den Tro vilde ryste,
Som tit kan en Ægtemand troste,

At Hornet er ikkun en Sten,
Som Konedyd glatter og hvætter,
Saa at den for Rust og for Pletter
Ret bliver som Selvet saa ren.
Men Alting for Sandhed maa vige,
Og derfor jeg nødes at sige,
At Hornet var Horn desværre,
I Panden paa Bukkenes Herre *).

Tro mig! jeg har
Min Mythologiam udgrundet,
Saa at jeg endog har udfundet,
Hvad Aarsagen var
Til at Thor blev Spektakel,

---

*) Thors Bukke egenlig de samme som Abrahams Væder (Dalins schwediſche Geſchichte 1ſter Th. 101); thi ligeſom Abraham ofrede Væderen iſtedetfor ſin Søn, ſaaledes ſpiſte ogſaa Thor ſine Bukke iſtedetfor anden Mad, naar han var ſulten.

Ved slige et Mirakel,
Sig Asathor havde en Kvinde,
Saa kydsk, som Man neppe skal finde
Paa vores fordærvede Jord;
Thi eengang kun i sine Dage
I Favnen hun lysted at tage
En Herre, som ikke var Thor. *)
Blandt Aserne var der en Pokker,
Som Loke med Rette blev kaldt,
Ham er det, som lokked og lokker
Hver Kvinde, som falder og faldt,
Ham var det da og, som førførte
Fru Sif **) medens Asathor kørte,
I Østerland om som en Nar, ***)

---

*) Lokasenna LV.

**) Da jeg ogsaa er Sproggrandskær, maa jeg anmærke, at det ventelig er efter Sif, Man kalder knipske Piger Sipper.

***) Lokasenna i Fortalen, dog er Narren af min egen Fabrik.

Og samme Gang var det, han skar
Af hende de deilige Lokker.
Saaledes udsaaedes det Korn,
Som vokste og blev til det Horn,
Der voldte stor Angest og Sorg
Paa Hroptatyrs Borg.
Min Læser, Du nok kan begribe,
At Thor nu for Alvor blev vred,
Thi kan Du saa let blive hed,
Som ieg, uden dog mig at skamme,
Saa var Du vist blevet det Samme. *)
Han fluks løb til Odin og slog
I Stykker hans hollandske Pibe.
Far Odin blev vred, som han pleier **)
Og sagde hel bister i Hu:
Din Tølper, Du ved at jeg eier

---

*) Utallige Steder i smukke komiske Fortællinger.

**) Poesiens Oprindelse 95. 96, at sige i den ny Udgave.

Kun een, og at Piber Man nu
Saalidt som Tobak,
Kan faae for det engelske Pak.
Det er og fordømt med den Krig,
Naar den dog engang kan faae Ende!
Jeg skal dog Hermoder ned sende,
Og bede ham hilse fra mig,
At siden saameget Man priser
De gamle homeriske Viser.
Saa skulde Man smukt give Agt
Paa hvad der om Krigen er sagt, *)
Saa vedblev den Gamle enstund
Paa Sonnen og Krigen at skænde

---

*) Iliad 13-636 Edit. Volfi. Særkno?, at Odin kendte Homer, Græsk kunde han dog vist ikke, Vosses Oversættelse har han neppe læst, og kun desire første Sange ere paa Dansk, men udentvivl har Stolberg sendt ham et Eksemplar af sin, da han blev Katolik.

Men tabte snart Næse og Mund,
Saasnart han saae Sammes Elende,
Den Pris, som ham skulde erstatte
Hans Pibe, den lod han da dratte.

Dog Korthed Man altid bør søge,
Og ei unødvendig forøge
Sit Digt, og derfor vi nu ville
See til, hvad de Andre bestille.
Dengang Fimbulfambur *) blev fri
For med Tungen af Halsen at rende
I Himlen fra Ende til Ende,
Og synge det ny Litani,
Thi Freia i Falkeham alt
Har fløiet omkring og fortalt,
Med Latter og Graad blandt hinanden,
Om Synet og Hornet og Panden.

---

*) Fimbulfambur er Nygtets Gud efterfom sagt er i Havamal. Fimbulfambur kaldes den, som Meget tier og Lidet taler.

Frig sukked et hundrede Sukke *)
Og dreiede hurtig sin Rok,
Tyr bandte en hæsselig Ed: **)
Det tænkte jeg, gale mig, nok
Kom ud af det Selskab med Bukke.
Hver svarte alt efter sin Skik,
Og Somme kun svarte med Nik,
Men alle de Svar vil jeg ikke
Opregne til Punkt og til Prikke,
Skondt fuldvel dem alle jeg veed.

Alt saae Man Hermoder at komme,
For Æser til Thinge at stævne,
Han slog paa den himmelske Tromm
Saa Skindet var færdig at revne,

---

*) Frigga er egentlig Spaakvinden Sybille; thi der siges om hende (Lokasenna XXXI), at hun veed Alles Skebne, men siger det til Ingen.

**) Tyr var udentvivl Ægypternes Apis.

Og fluks sad Gudinder i Ring
Til Sladren, og Aser til Thing. *)
Sif **) mangled allene, et Bud,
Hun sendte at udi sit Hoved,
Hun havde saa ondt, at hun voved
Slet ikke i Dag at gaa ud,
Hvorfor, det veed Du, det veed jeg,
Men det vidste Aserne ei.

Thor kom, blev betragtet, beseet,
Beklaget, besukket, beleet
Af gamle og unge Gudinder,

---

*] Tryms Kvæde. XIV.

**] Sif var Sibylle (Edda Resenii) og jeg troer at have fundet et uimodsigeligt Bevis herfor; thi at Loke er Apol er rimeligt (Præf. XXIX). At Apol var Sibyllers Gaman, sees tydelig af Virgils Beskrivelse (Aeneid. VI-77) og at Loke var Sifs, siger han selv [Lokasenna LV.]

Indtil ham omsider blev led
Af Sligt og udtordnede vred:
Hold Mund, I forbandede Kvinder!
Nu ret man begyndte at grunde,
At svede, og slaa sig for Panden,
Men Intet udgrunde de kunde,
Den Ene var dum som den Anden,
Hvorledes det ret hængte sammen
Med Markedsmadamen, *)
Som naar hun saa vide omvanked,
Lidt Visdom dog ventelig sanked,

*) Nehallennia, et ægte gammelt nordisk Navn som jeg aldrig har hørt i mine Dage enten før eller siden. Den parisiske Antikvar Hr. Pougens udleder det af Ordet: Hal, og Genynisernes eddiske Navn. I vores Ed. da findes intet lignende Navn, men ventelig staaer det i den Svinesunds Kodex, som er sagt at være bragt til det store Bibliotek i Paris, og i saa Fald findes der vist ogsaa Noget om, hvorfor hun ikke gav et godt Raad.

Hvad enten nu ikke hun vilde
Sin Visdom paa Aserne spilde,
Med hvem kun besvoget hun var,
Hvad heller maaske hun dengang,
Paa Viborgesnapsting har staaet,
Derom kan ei tale min Sang;
Thi ikke Besked jeg har faaet
Derom fra Paris,
Hvor ene paa Sligt Man er vis.
Saameget er temmelig vist,
At hvis de ei fat havde faaet,
Paa Loke, de vist havde staaet
Der lige til Dagen i Dag.
Vel sandt, han var Asers Bajas,
Men ikke desmindre hver As
I Klogskab mod ham var en Pog,
Jeg ogsaa har læst i en Bog, *)
At saa gik det til hos de Store.

---

*) Det er egentlig ikke sandt, jeg har læst det over i en Snes ja om jeg sagde to, lei jeg endda

Med Il og med Smil
Som en Heks og en Pil,
Nu Loke fremtreen,
Han lo og han green,
Han var nær ved at sprække.
Hvad? ler Du af mig,
Sagde Thor, da skal jeg
Dig med Hammeren vække.
Ak nei, svarte Loke, jeg ler
Mig næsten ihjel, som Du ser,
Og dersom Du var i mit Sted,
Du sikkert lo med.
Hvad mener I vel? hun er drattet
Den gamle, forbandede Mær,
Og ligger derhenne i Krattet.
Hvordan? hvad? hvem ligger der?
Fra alle Asynier lød,
Nysigne de var og desuden,

---

ikke, men det er da licentia poetica for Rimets Skyld kan jeg tro.

De alle holdt meget af Guden,
Saa gal men dog ogsaa saa sød.
Kom, fagreste Søn af Lauseia!
Kom, sæt Dig hos mig, sagde Freia,
Fortæl mig, hvad var det, der drat,
Og husk: efter Dag kommer Nat.
Med Il og med Smil,
Som en Heks og en Pil.
Nu Loke hensprang,
Men Hærfaders vældige Stop,
Ham stoppede i hans Gallop.

Gud Odin talte: (og ærbødig
Fluks Loke vendte om igen)
Gem Spas til siden, gode Ven!
Og kom til os, vi har Dig nødig.
Min Søn har havt en slem Malør,
Som i hans Pande staar beskrevet,
Den Kasus er ej hændtes før,
Saalænge jeg har levet.

Hjelp os af den Fortred,
Thi selv jeg ej har Stunder,
Jeg tænker, naar Du grunder,
Du kommer nok afsted
Dermed.

Den kloge Kanalliegud
Saae ganske bedrøvelig ud,
Han løfted og letted paa Benet,
Som om han var bange for, at
Han reent skulde blive forstenet,
Af Jammer og Gru og af Smerte,
Men dygtig han lo i sit Hjerte,
Hvoraf, det veed Du, det veed jeg,
Men det vidste Guderne ei.
Hans hykkelske skelnske Blik,
Fru Freia dog ikke undgik,
Thi ved en Erfaring saa syndig,
I Sligt hun var ret blevet kyndig.

Asloke betænkte sig lidt,
Og sagde derpaa, jeg saa tit
Har vist Jer jeg havde for Øie,
At nytte, men og at fornøie,
Og naar jeg besinder mig ret,
Saa finder jeg at det er let,
At nytte i Dag og fornøie.
Jeg vil mig hos Freia da sætte,
Og eder det Hele berette.
Den Kærling, der sad paa en Gren
Af Ygdrasils bandsatte Stamme,
I kende jo nok, og I veed
Hvortit jeg har sanket mig Sten,
For Hekfen i R at ramme,
Men altid vor Faer, blev vred
Og undte mig ikke de Løier.
I veed, at to Æbler der grode,
Paa Kvist over Kællingens Hode,
Saa kønne, at aldrig en Tand
Dem saae og lob ikke i Vand.

(Pause) *).

Den Kælling saae Æblerne hænge,
Og lysten hun var, men dog længe
Hun barede sig, til tilsidst
Hun ei havde Ro eller Rist.
Hun kunde om Dagen ej vaage,
Hun kunde ei sove om Nat
Før hun havde Æblerne fat.
I skulle kun bare ha seet
Hvor hun rakte,
Og strakte
Med Lallen og mimred.
Jeg saae det og grundede og fandt,
Det Ordsprog om Katten og Melken er sandt.
Jeg alle Guders Grin ei kan beskrive,

*) Pausen er nødvendig, thi Loke kunde ikke bare sig for Latter af sin egen Vittighed og de Andre lo med.

Thi Du kan tro, de Herrer var massive,
Ja selv i Freias ene Kind
Sig trak en lille bitte Fold,
Men hun den snart igen trak ind
Og tugted Loke med sin Parasol.
Men derimod Frig
Mod Himlen andægtige Blik
Opsendte, og Gefion snød
Sin Næse for Kinden at skjule,
Som gjorde sig skarlagenrød. *)
Dog Loke, den trædske, den hule,
Han lod, som han Intet forstod,
Og saa han sin Tale vedblev:
Den Kærling hun greb
Saamangelund,

---

*) Hvad det var som faldt Gudedronningen og alle Pebermeers Gudinde saaledes paa Sambittigheden, har Loke godt oplyst i sin smukke Samtale i Lokasenna, men i hvad for Vers, det gider jeg ikke set efter.

Og narret hun blev
Saamangen Stund,
Men hvergang sig narret hun seer,
Desmer og desmer
Paa Æblerne blev hun forhippet,
Og da hun tilsidst staar paa Nippet
At faae dem, hun reiser sig op,
Hun har dem, men rystende Krop,
Som rysted end mere af Glæde,
Ei meer kunde finde sit Sæde,
Og plump,
Der dump
Madamen fra Gren og til Gren,
Og ankred tilsidst paa en Sten,
Desværre var Stenen lidt haard,
Og haardere end hendes Laar,
Og da nu dog et maatte briste,
Saa bristed naturlig det Sidste.

Men, kære Læser! ly for en Ulykke!
Du sidder jo og snorker mig et Stykke,
Og om jeg end vil springe over Torten,

Saa er det jo dog tvertimod Akkorten,
Ja, var det endda Kærlingsnak jeg forte,
Men det er lutter kurioſe Ting,
Som aldrig Du i dine Dage hørte,
For nu i denne gode Aftenſtund.
Dog, det er ſandt, Du hørte dem jo ikke,
Men kan det ſig da nu for mig vel ſkikke,
Som Gert at ſnakke for et Stykke Træ,
En Stol, et Bord, og for Dig ſelv dit Fæ?
Jeg ſkulde maaſke gabe, mens Du dovner,
Og gemme paa min Tale, til Du vaagner?
Nei, mange Tak, jeg er dog ingen Nar,
Nu ſaaer Du da beholde, hvad Du har,
Men ſaa: godnat Farlil! god rolig Nat!
Nu kan Du bie, til Du faaer mig fat,
Men naar Du vaagner med: hvad kommer ſaa?
Saa kan Du ſelv fortælle Reſten.
Jo, det er Lakken Man kan faae,
Naar Man engang fornøier Næſten.

De gyldne Aldre.

(Et lidet Bidrag til Tidens pragmatiske Historie.)

Der var en Tid, da Tiden kun var lille
Dens hele Krop var knap en Alen lang.
Ved slig en Dnnke maa vel Taarer trille,
Og mine trillede saamangen Gang;
Thi, vider det! saalænge Tiden
Endnu var Barn og ganske liden,
Da havde Man den gyldne Alder:
Beskrive den maa Heiberg og Ovid,
De leved begge i den gyldne Tid,
Og gyldne Tid og gyldne Alder,
Det er vel sagtens hip som hap,
Jeg er lidt kort og noget knap,
Og kender lidt til Guld i Grunden.
Jeg siger kun, hvad jeg har funden:

Da kunde hvert en Hjort og Hare,
Sin Doktordisputats forsvare,
Saagot som nogen ærlig Kristen,
Ja selv som Orientalisten,
Da hver en Klods var nok saa klog
Som nu hos os en Skolepog,
Der dog kan baade Græsk og Fransk,
Og Tydsk og Dansk,
Og en Latin,
Som ret er sin,
Med andet Meer, som Gud maa vide,
Hvor det kan læres nuomtide.

Imidlertid blev Tiden mere voksen
Og var en ganske vittig Dreng,
Men som den stakkels Blomstereng
Maa blive mager, forend Oksen
Kan blive stor og tyk og feed,
Saa maatte baade Dyr og Steen
Undgælde Drengens Vittighed,
Da han fik Mæle, blev de stumme,
Da han blev klog, saa blev de dumme.

Saasnart den Klogt var halv fordøjet,
Som han fra Dyr og Stene stjal,
Saa tog han fat paa Mandevid,
Og slugte ret som han var gal;
Især han i den sidste Tid
Har været rent forbandet,
Hvad ei i Grunden siger andet,
End det, som vi har hørt saa tit,
At nu Oplysningen fremskrider
Med Kæmpeskridt

Nu Somme vil at vi skal tro,
At han vil slaae sig kønt til Ro,
Og tykke Drøv, da i sin Mave
Han ikke Rum til Mer kan have,
Men det er kun en lumpen Skøse,
Fordi han nu har lagt sig neer
Paa alle Fire i en Mose,
Og lar sig made, som Man seer.
Han har en Hoben vakkre Gutter
Som slæbe til ham al Forstand,
Igennem Snavset i en Spand,

Og pænk ham den i Munden putter.
Dog — det hvorfor de sig bemøie,
Er og et Maal udaf de høie,
Det er, hvad knap Man falder paa,
Skønt af sig selv det falder:
At naa igen den gyldne Alder.
I veed jo selv, den fløiten gik,
Fordi den gamle Kronos fik
Kun Dyr og Sten at æde,
Men kan den Eisenfresser ret
Faa alle sine Sønner ædt,
Har baade han og vi den Glæde,
At se ham paa hans Herresæde;
Da er Kronidens Tid forbi,
Da har vi atter Harmoni:
Til Dyr og Sten vi da er Mage,
Som de til os i gamle Dage,
Og deri vi jo sætte maa
Fuldkommenheden paa vor Klode,
At med Bevidsthed vi kan staa,
Hvor først vi ubevidste stode!

Sagakvad.

Odin og Saga.

Jeg veed saa underfuldt et Land,
Der maa vi Alle bygge,
Enddog det er, som Sol i Vand,
Af Hjemmet kun en Skygge:
Vi bygge der saa trindt og tæt,
Men se dog kun den snevre Plet,
Hvor vore Fødder stande.

Tilbage vi ei skue kan,
For Taagen, som os følger,
Og for os er en ligedan,
Som Alt for Øiet dølger;

Dog vandre vore Fædre hiſt,
Og foran os, det veed vi viſt,
Skal vore Sønner bygge.

O viſt vi maatte plat forgaa,
Her i det ſnevre Fængſel.
Om ingen Bod vi kunde faae
For al vor dybe Længſel,
Thi, ſkønt vi glemme det ſaa tit,
Det ſiges os ved hvert et Skridt,
Her har vi ikke hjemme.

Jeg veed en Bæk, ſaa underfuld,
Den rinder gennem Landet,
Og det ſom lagdes under Muld,
End ſpeiler ſig i Vandet:
Den kommer fra vort Fædreland,
Vort Billed ſkal i dybe Vand
Og vore Sønner ſkue.

Naar Foden er af Vandring træt,
Paa Bækkens Bred vi hvile,
De gamle Skygger trindt og tæt
Forbi vort Øie ile,
Hver Urt, som stod paa Bækkens Rand,
End levergrøn i friske Vand,
Og dufter os imøde.

Men Vandet kan ei stille staa,
Det stadig maa henrinde,
De kære Skygger ogsaa maa
Fra Øiet brat forsvinde,
Da vorder Barmen tung og hed,
Og Vemodstaarer trille ned,
Alt som i Bæk vi stirre.

Jeg veed en Borg saa høi og prud,
De Stolter, som den bære,
Af Marmelsten ei skaares ud,
De ikkun Straaler ere,

Som sprang fra Bækkens dybe Bund,
Og dog den har saa fast en Grund,
At den kan aldrig synke.

I Borgen er en herlig Sal,
Der sidde Guder inde,
Og skue over Bjerg og Dal,
Den eies af en Kvinde:
Hun nævnes Saga i vort Nord,
Men kendes vidt og bredt paa Jord,
Og dyrkes, hvor hun kendes.

I tvende Bægre øser hun
Af Bækkens klare Bølger,
Og Runer staa paa Rand og Bund,
Dem megen Styrke følger:
Dem Odin skar med konstig Haand,
De brat kan løse Tungens Baand
Og Synet kan de stærke.

Ved Saga sidder Odin næst,
Og klygtig falder Talen:
Den Askurs Søn, de unde bedst,
Ham række de af Salen
Et Bæger med den stærke Drik,
Da standse Skygger for hans Blik,
Han kan dem ret beskue.

Da sjunges der saa lystelig
Om Mænd og om Bedrifter,
Og Tiderne udfolde sig
Saa bredt i Sagaskrifter;
Da løftes Taagen mer og mer,
Saamangt et Glimt da Øiet ser,
Fra Hjemmet vist de komme.

Pillegrimene.

I Østen ligger en gammel By;
Sit Navn den dristig siger,
Thi af den gik saa stort et Ry,
I alle Verdens Riger.
En Sol opgik i Bethlehem,
Og gylden stod Jerusalem
Alt i dens klare Straaler.

I Byen er en hellig Grav,
Thi der vor Frelser blunded,
Og derfor did med Vandringsstav,
Den fromme Kristen stunded.
Alt hvad han synded, hvad han leed,
Det lagde han i Graven ned,
Som gemte Jesu Pine.

Han havde med sin Sved, sit Blod,
Den lange Vei beskrevet,
Dog var, langt mer end Haand og Fod,
Hans Hjerte sønderrevet;
Af Veiens Møde træt han var,
Dog mer af Byrden, som han bar
Af sine svare Synder.

Da knælede han ned paa Stand,
Med Suk og Taarer hede,
Og Øiet om sin Frelsermand
I Graven vilde lede;
Ak der var intet Guddomsspor,
Fra kolde Sten kun Gysen foer
Alt i de bange Lemmer.

Da tyktes ham, som Englerøst
I Gravens Hvælving toned:
Han er opstanden til din Trøst,
Som Dig med Gud forsøned;

Thi løft Dig, Synder, ved din Tro
Fra Graven, hvor de Døde bo,
Til Herrens lyse Himmel!

Med Tro og Haab da løfted sig
Den Angergivnes Øie,
Ved Trøst fra Gud i Himmerig
Han glemte al sin Møie.
Alt hvad han synded, hvad han led,
Det lagde han i Graven ned,
Som gemte Jesu Pine.

Saa trøstig han sin Vandringsstav
Nu flotted gennem Lande,
Det Underværk om Kristi Grav,
Det kunde han nu sande:
Den tog hans Pine, gav ham Fred
Og Haab om salig Evighed,
Naar Gud fra Jord ham kaldte.

Peter Eremit.

Hvem monne det være der ganger saa hvast,
Med Stav over Bjerge og Dale?
Hvem monne det være, der raaber saa fast?
Det gungrer i Høielofts Sale:
O, visselig er det en Vandringsmand,
Som kommer nu hjem fra det hellige Land:
Hvad Tidender monne han bære?

Saa sporger i Gaarde den liden Smaadreng,
Saa sporger den Ridder i Sale,
Sig flokke de Skarer paa Mark og paa Eng,
At høre den Pillegrims Tale.

Ham Aanden indgiver saa kraftige Ord,
At alt som en Lue de vandre paa Jord,
Af Luen maa Hjerterne brænde.

O, hører det, Brødre, den hellige Grav,
Den mægte I ikke at finde,
Forgæves I slette jer Vandringsstav
I Dal og paa Bjergenes Tinde,
De Hedninge gjorde med Helvede Pagt,
At drive fra Graven og Naaden med Magt
Den arme, bodfærdige Synder.

O, seer mine Arme, o, seer mine Been!
Dem have mig Lænkerne skaaret,
Og Alle som knæled paa hellige Sten,
De have de samme og baaret,
De bære dem end udi Asialand,

O, kunde dog over den bølgende Strand,
I Sukket og Skrigene høre!

Guds Moder hun hører de Helliges Ben,
Hun har sig for mig aabenbaret.
Paa Armen hun havde sin straalende Søn,
Og straalede selv som forklaret,
Hun bød mig at vandre fra Syd og til Nord,
At kalde til Graven hver Kristen paa Jord,
Til Kamp for de hellige Steder.

Hvor Herren har talet sit Guddoms Ord,
Og kraftige Gerninger øvet,
Hvor Han, som forløste den syndige Jord,
Paa Korset nedhængte bedrøvet,
Der træde nu Hedninge Korset med Fod,

Med Spot de udgyde de Helliges Blod,
Som Abels det raaber fra Jorden,

Det raaber om Hevn over Hedninge vist,
Om Straf over eder, som sove:
Med Læben bekende I Troen paa Krist,
Men have ei Noget at vove,
Mod Himlen I gaa, som usmykkede Gæst,
Men kastes I skulle fra salige Fest,
Til Graad og til Tændernes Gnidsel.

O, haver end Nogen sin Frelser saa kær,
At Døden han for ham vil lide,
Da kommer, o kommer med Spyd og med Sværd,
For Korset og Graven at stride!
O, frygter kun ikke for Helvedes Magt!

Med Himmelens Herre vi gøre vor Pagt,
Og hon haver Alting at raade.

O, skynder jer, Kristne, men holder mig ei!
Om Sjælenes Frelse det gælder,
Saa knap er min Tid og saa lang er min Vei,
Og saare mod Aften det hælder;
Saalænge jeg er fra den hellige Stad,
Kun Vand er min Drik, og kun Urter min Mad,
Mig storker den Gud, som mig sendte.

Korstogene.

Her er saa stille, her er saa tyst
I Borgegaard,
Ei Vaabenleg, ei Spil og Lyst
Man høre faaer;
Der sidder den Junker med tankefuldt
Sind,
Der sidder den Frøken med Graad paa
Kind,
Her lyster mig ikke at dvæle.

Nei, lader heller os gange ind
I store Stad,
Om Een bedrøves der i Sind,
Er Mangen glad,
Der røre sig Alle med Støi og med Sang,
Der høres den liflige Klokkeklang,
Og Tidender høres paa Torve.

Mon Pesten haver da rundt i Stad
Sig sneget om,
Saa at den lange Huserad
Er bleven tom,
Hvad heller mon om ved lysen Dag
I Sovnen finder Enhver Behag,
Og rører sig kun udi Natten.

Dog, tys! hvad lyder fra Kirken hist
Saa sagtelig?
En Sjælemesse holdes vist
For Stadens Lig.
Der ganger af Kirke en Kvindeflok,
Kun Oldinge følge med hviden Lok.
Umyndige Drenge tillige.

O, sig mig, Du Gamle med Isen hvid,
Hvor Slaget stod!
Thi sikkerlig flod i skarpen Strid
En Strøm af Blod.
Du græder, og vist den Lod er tung,

At grave i Jord hver kraftig Ung,
Og stande saa gammel tilbage.

Hvor haver Du hjemme, Du Vandringsmand!
I Syd? i Nord?
Hvor ligger det sjerne, det sære Land
Paa denne Jord,
Hvor hellige Tale om Kors og om Grav,
Der farer som Luen paa Land og paa Hav,
Ei hørtes, ei Hjerterne tændte?

Slet ikke jeg græder for Nogens Død,
Jeg er saa graa,
Jeg er saa gammel, det er min Nød
Jeg her maa gaa,
Jeg kan ikke bære det tunge Sværd,
Jeg kan ikke drage den hellige Færd,
For Korset og Graven at stride.

Jørgen Sorterup.

Han haver sig haaret en Eon under Sø,
Som haver den Skebne, han aldrig skal dø,
Og aldrig sin Klædning opslide.
Sorterups Helterfange.

O, Du gamle, kække Skjald!
Mindes skal Du af den unge;
Dansk Du var i Tonefald,
Dansk af Ætt, af Kraft og Tunge.
Naar om Kæmperne i Nord,
Du din Tordensang lod høre,
Da sig maatte vist i Jord
Nordens gamle Kæmper røre.

Roms den visne Gudeflok
Vilde Du i Sang ei dyrke,
Agted den for Sten og Stok,
Uden Magt og uden Styrke,

Zebaoth Du Offer bar,
Hvergang Du i Sang Dig øved.
I Dig selv en Guddom var,
Guderne Du ei behøved.

Dog det gamle Bjarkemaal
Tyktes Dig en herlig Flamme,
Gamle danske Mænd i Staal
Kaldte Du din egen Stamme,
Deres Pris Du hørte helst,
Og det glædte Dig i Sinde,
At ved Skjaldens Kvad var frelst
Odins og Kong Frodes Minde.

Varslende stod Axelvold,
Da Du blev til Verden baaret,
Dig saa stolt en Helteold
Til sin Ligskjald havde kaaret:
Juler paa det danske Hav
Saae Du Manddomsværker øve,

Og Du sang, Dig ned ved Grav,
Om en Sehsted, Gyldenløve.

Du var Braguts ægte Søn,
Dog dit Kvad os gik af Minde,
Derfor maa saa tit i Løn
Mine bittre Taarer rinde:
Graad og Latter, store Skjald!
Kvalte tit din høie Stemme.
Ak, men dybt var Danmarks Fald,
Da det kunde Dig forglemme.

Dovet blev din Heltesang,
Intet den dog fuldt neddæmper,
Jordes Du og mangengang,
Staar Du op med dine Kæmper;
Du med Sang, og de med Sværd
Samme Idræt ville øve:
Vække Mænd, som gange nær
Rabe, Sehsted, Gyldenløve.

Lirespil om Paarses Færd,
Det blev Danmarks Heltekvæde,
Daaden blev og Sangen værd,
Danmarks Flaade vi begræde;
Hist, hvor Jul i Kjøgebugt,
Seierrig med Fjenden droges,
Der saae vi de Danskes Flugt:
Gamle Axelstad indtoges.

Men naar Dannemark engang,
Vaagner af sin lange Dvale,
Atter tone skal din Sang,
Kæmpeskjald! i høie Sale.
Glæd Dig, Skjald! den Stund er nær
Baal nedstyrtes, Herren vinder,
Alt sig hvæsser Danmarks Sværd,
Hjertet higer, Gud det finder.

Villemoes.

1801.

Kommer hid, I Piger smaa:
Strængen vil jeg røre,
Hver et Kys, I give maa,
For min Sang at høre:
Om saa bold en Ungersvend,
Alle vakre Pigers Ven,
Gladelig jeg sjunger.

Dreng han var, men som en Mand
Han at lege vidste,
Da os i vor egen Strand
Britten vilde friste;
Strømmen gaar mod Kobenhavn,
Kongedyb er Strømmens Navn;
Der blev Legen øvet.

Britten klarlig i den Leg
Maatte se og lære,
At endnu den danske Eg
Kæmper kunde bære,
At ei end var levet ud
Ætten af den Svend og Knud,
Som saa frit ham gæsted.

Legen med den røde Bold
Paa de vaade Enge,
Altid var fra Hedenold
Leg for danske Drenge,
I den Leg og i den Roes,
Bagerst gik ei Villemoes,
Britten det har vidnet.

Saadant Vidne af hans Mund
Noget har at sige,
Og hans Færd fra samme Stund
Vidned det tillige:

Tit han ſkyed under Ø
Legen paa den blanke Sø
Med de danſke Drenge.

Drengen blev en voxſen Mand,
Barnlig dog i Sinde,
Maatte han paa Sø og Land
Alle Hjerter vinde:
Eomænd bare ham paa Haand,
Og den favre Liljehaand
Gav ham ſin at kyſſe.

Gerne han paa Haand og Mund
Kyſſede den Hulde,
Var vel og en en liden Stund,
Som han ikke ſkulde,
Men han var og blev en Mand
Kæk han drog til fremmed Land,
Manddoms Værk at øve.

Han er i den Keiſergaard,
Mener J, han ſviger,
Hvor han ſtaar og hvor han gaar,
Danſke Land og Piger?
Landet ſviger han viſt ei,
Derfor ſtaar og borger jeg,
Pige, tag Dig vare!

1807.

Hr. Villeneues tjener i Keiserens Gaard,
Ei Danmark ham ganger af Minde,
Saamangen skøn Jomfru hun kruser sit Haar,
Hun mener den Kæmpe at binde,
Dog tænker han paa,
Hvor det monne gaa
I Dannemark, aarle og silde.

Der kommer et Brev ndi Keiserens Land
Med Tidender, ikke de bedste:
De Britter de seile alt over den Strand,
Og Dannemark ville de gæste,
Med Løgn og med Svig,
Uventendes Krig,
De stolte Orlogger at vinde.

Hr. Villemoes ganger til Hove paa Stand:

Hr. Keiser! I maa mig forlove,
Jeg hørte et Dön fra mit Fædreneland,
Alt over den rullende Bove,
Det slædtes i Nød,
Og indtil min Død
For det maa jeg stande og stride.

Det svarer den Keiser i Sindet saa mild,
O, hør Du mig, Kæmpe hin bolde!
Jeg giver Dig Orlov, saa nødig jeg vil,
Jeg tør Dig slet ikke forholde;
Paa Dannemarks Bud
Du fare med Gud!
Han hjelpe dit Land udi Noden!

Hr. Villemoes farer, som Solen mon gaa,
Og alt som de Stjerner mon skride,

For Dannemarks Høvding han ganger
at staae:
«For Landet mig lyster at stride;
«Thi kom jeg nu hid,
«O, send Du mig did,
«Hvor Æren og Livet det gælder!

Den Høvding han stander saa tankefuld,
Og glad er han ikke i Sinde:
«En Tjener, som Du, er jeg visselig huld,
«Ei Kongedyb gik mig af Minde;
«Men Veien er lang,
«Saa ond og saa trang,
«Til Sjallands de hærgede Kyster.

«Her stander saamangen en Kæmpe god
«Og Sværdet han bærer ved Siden,
«Jeg mener, han sparer ei Liv eller Blod,

«Om han det maa løfte i Striden;
«Men Veien er lang,
«Saa ond og saa trang
«Alt mellem Orlogger saa mange.«

Hr. Villemoes stander saa vørt udi Sind,
Og Taaren ham stander i Øie;
Saamangen en Tanke gaar ud og gaar ind,
Hvordan det sig vel kunde føie,
Paa lukkede Sø
Fra Ø og til Ø
At føre de Vaaben og Svende.

Han tænker, han føler, han taler saa vel,
Det hører den Høvding med Gammen:
«Paa Tranekær sidder Grev Ahlefeld
«En Frænde af Skjoldungestammen,

«Did føre Dig Gud
«Med Brev og med Bud,
«Han er mig saa trofast en Tjener.«

Hr. Villemoes kommer til Tranekær Slot,
Der komme de Jyder tillige:
Dem Frederik sender, han veed det saa godt,
De Jyder de monne ei svige;
En Høvedsmand god,
Af ligedant Blod,
Hr. Guldberg han monne dem føre.

Paa Langeland vorder saa livligt og trygt,
De Baade maa lære at age,
Paa Flugten maa gange selv Kvindernes Frygt,
Man færdes om Nætter og Dage;

Fra Styrn og fra Hov
Til Stengade-Skov,
Hel underlig age de Baade.

Der ligge de Stakler, som Fiske
paa Land,
Det Leie dem hover saa ilde,
De hige fra Skoven mod bølgende Strand,
Og det baade aarle og silde;
Men Britten har lagt
For Lolland paa Vagt
Orlogger, Fregatter og Brigger.

Det stormer i Skov og det stormer
paa Sø,
I Trætop saa høit det mon suse;
Og Natten den ruger saa sort over Ø,
De Vandbølger skumme og bruse;
Men Villemoes spaar:
Nu lystig det gaar,
Det Veir er for Dannemarks Drenge.

Thi skydes nu Baadene tolv udi Strand,
Kun hundrede Mand de kan bære,
Saa ilde bekom dem hin Agen paa Land,
Og tørstige Væden de tære;
En vovelig Færd,
Det tykkes Enhver,
Dog Jyder og Villemoes ikke.

Der sidde de Svende, de ose, de ro,
De ro mellem Britternes Snekker;
O, er det at vente, o er det at tro,
De Aareslag Fjenden ei vækker?
Men var det end saa,
Hvor kan de bestaa
Mod Storm og mod Læk og mod Bølge?

Det dages, det times, det stormes endnu,
Den Greve sin Frygt ikke dølger,

Han rider til Hav og han stirrer med Gru
Alt over de brusende Bølger:
O sikkerlig brat
Den Kæmpe i Nat
Forgik med de modige Svende.

De Timer de gange til Middagen hen,
De gaa, som de komme, med Sorgen.
Da rider i Gaarde saa hurtig den Svend,
Det høres, det rygtes i Borgen:
Med Baaben og Mand
Nu komme til Land
Af Baadene seks, men ei flere.

Hr. Benzen han rider til Tranekær Slot,
For Greven han ganger at stande:
Ei maa J, Hr. Greve, mig regne til Spot

Mit Komme; Det Jyder skal sande,
At gerne vi leed.
Og mandigen stred
Mod Storm og mod Læk og mod Bølge.

Kun seks af de Baade jeg frelste til Land,
Slet Intet jeg mægter at sige
Fra dennem, som fulgte min Hovedsmand,
Og Villemoes med ham tillige.
O sikkerlig brat
De alle i Nat
Forgik med de drifstige Svende.

Det varer i Dage, det varer i to,
Det varer i trende tillige,
Da høres de Baade mod Landet at ro,
Hr. Villemoes sees at udstige.
Ei Vaaben og Mand
Han fører til Land,
I Lolland der monne de stande.

Stor Gammen nu vorder paa høien
Borg,
Ei mindre paa Øen at kende;
Thi det haver været al Langelands
Sorg,
At Villemoes saa skulde ende,
At han skulde dø
Paa brusende Sø
Og maatte slet ikke sig værge.

Den Gammen er stukket paa Ø og
paa Borg,
Det maatte saaledes nu være,
Den drives paa Flugten af Dannemarks
Sorg,
Af Dannemarks Skam og Vanære,
Der kommer et Bud,
O, hjelpe os Gud!
De Danske, de flygted ved Køge.

Nu kommer det andet saa hurtig paa Rad,
Og det maa vel Hjerterne knuse:
De Bomber de floi imod Axelstad,
Til Aske blev Kirker og Huse,
Og, synker i Jord,
I Kæmper fra Nord!
Og Dannemarks Flaade er tagen.

Der sidder den Greve saa bleg som et Lig,
Kan Ordet ei sige for Smerte,
Det kender kun Gud udi Himmerig,
Hvad hver maatte føle i Hjerte.
Hvad hjelper det nu
At Villemoes, Du
Og Jyder mod Stormen har kæmpet.

Hr Villemoes drager fra Ø og til Ø,
Han mægter slet ikke at græde.

At føre de Vaaben og Mænd over Sø,
Det kan ham slet ikke nu glæde.
Thi hvad som forgik
For Britternes Blik,
Det stander ei mer til at frelse.